

Naročnina

za državo SHS:

na mesec Din 20
za pol leta 120
za celo leto 240

za inozemstvo:

mesečno Din 30

Sobotna izdaja:

celoletno

v Jugoslaviji Din 60

v inozemstvu 80

SLOVENEK

S tedensko prilogo „Ilustrirani Slovenec“

Cene inseratov:

Enostolpna petineta vrsta
mali oglasi po Din 1'50 in
Din 2'—, večji oglasi nad
45 mm višine po Din 2'50,
veliki po Din 3'— in 4'—,
oglasil v uredniškem delu
vrstica po Din

Pri večjem naročilu popust.

Izhaja vsak dan izveniši
ponedeljka in dneva po
prazniku ob 4. uri zjutraj.

Poštšina plačana v polovici.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici 6/III. Rokopisi
se ne vračajo; neurankirana pisma se ne spre-
jemajo. Uredništva telefon 50, upravništva 328.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ulici 6. Čekovni račun:
Ljubljana 10.650 in 10.549 (za inserate) Sara-
jevo 7.563, Zagreb 39.011, Praga in Dunaj 24.797.

Položaj v Grčiji.

Nekrvavi preobrat, ki se je nedavno iz-
vršil v Grčiji, je spravil na krmilo one ele-
mente, ki jim je velegrška misel predvsem na
srečo. Saj je znano, da so puč povzročili ofi-
cirji. Sedanja vlada se za uresničenje svojih
ciljev ne straši tudi nasilnih sredstev in voja-
ške sile in vidi v oboroženi armadi in morna-
rici bistveni predpogoj za uspešno zunanjo
politiko. A s to nasilno notranjepolitično spre-
membo se v notranjem grškem življenju ni
nič spremenilo, edino v toliko, da je sedaj ona
vojaška stranka, ki jo vodi general Panga-
los in ki je že skozi več let odločilno vpliva-
val na usodo Grčije, sedaj tudi oficiolelno pre-
zela oblast in vlado in s tem tudi odgovor-
nost za nadaljnji razvoj razmer v državi.

In tako je danes v Grčiji Pangalos oni
mož, o katerem vse govori. Mladi general je
bil igral že od leta 1922., od revolucije, ki je
kralja Konstantina odstavila, vodilno vlogo.
Oziroma že prej se je pojavil na prozornici grš-
ke zgodovine. Sedanji novi ministrski pred-
sednik je bil prvotno pripadnik Venizelov in
bil vpliven že leta 1916., ko je Grčija morala
kloniti pred antanto in dati na razpolago Sol-
un za operacijsko bazo armadi Sarrailla. Te-
daj je kralj moral zapustiti deželo. Čez štiri
leta se je Konstantin vrnil in prevzel z angle-
ško podporo vojno proti Turčiji; upal je, da
bo po končani vojni šel kot grški car v Cari-
grad. A prišlo je drugače. Polom armade v
Aziji je dinastijo spravil ob prestol in njene
svetovalec ob življenje. Tedaj si je Pangalos
pridobil zaupanje ljudstva. Turčija je tedaj
zahtevala za odškodnino v znesku več milijard
zlatih frankov. Tedanji težki položaj je pri-
pravil tedanjo grško vlado, da je poverila re-
organizacijo armade generalu Pangalos, ki je
Pangalos je rešil to težko nalogo in spravil
Grčijo zopet v stanje, da se je Venizelos pri-
lozanski pogajanjih lahko postavil po robu in
omejil turške zahteve. Tako je Pangalos na
mah postal popularen, obenem je pa Grčija
dosegla mir.

A upanja, ki jih je stavila tedanja vlada,
se tudi pozneje niso uresničila. Ze notranje
razmere niso bile bogve kako ugodne. Ljud-
stvo je postalo nezadovoljno z begunci in pri-
seljenci. Iz Angore se je vrnilo v Grčijo mnogo
Grkov, prebivalstvo je naraslo od 4 na 6 in
pol milijonov, za katere revna in gospodarsko
obubožana država ni mogla poskrbeti. Iz Ma-
le Azije priganim milijon ni bilo mogoče
dodeliti več kot pol milijona hektarjev zem-
lje, zemljiška reforma še ni izvedena in pro-
blem beguncev je nerešljiv. Kmetje in me-
ščanski estranke se pritožujejo, da morajo do-
slej nositi vsa bremena.

Nič boljše ni v industriji. Pomanjkanje
kreditov omejuje že maloštevilna obstoječa
podjetja ali pa jih celo ugonablja. Delavci in
nastavljenici zgubljajo na stotine svoj kruh in
zaslužek. Zalostni gospodarski položaj je po-
večal in poostiril tudi socialna nasprotja. Na
deželi revoltirajo zemljelačni kmetje, v mestih
brezposelni in slabo plačani delavci. Boljševi-
zem ima pripravljena tla, pravna zaščita je ve-
dno manjša in roparske čete se vedno bolj
množe. Rojalisti porabljajo položaj za svojo
propagando, trdijo, da je republika prešibka,
da bi mogla odločno poseči v položaj.

K temu pridejo še zunanji vzroki. Ljud-
stvo si želi odločnejšega stališča napram Tur-
čiji, zlasti je želelo drugačnega postopanja v
vprašanju patriarhata. Prevladuje mnenje, da
je prejšnja vlada bila v pogajanjih glede So-
luna napram Jugoslaviji preveč popustljiva in
da je dopustila »sramotno ponižanje« Grčije.

Sedanja povzročitelj revolucije, Panga-
los in admiral Hadžikyriakos sta nekaka »de-
mokrata«. Republiko smatrala za svoje delo
in jo hočeta za stalno utrditi. Kot se zdi, bo
general Pangalos ostal za delj časa vladar po-
ložaja, a težko je reči, če bo mogel deželo
spraviti iz povojne bede in zagale. To bo
še le bodočnost pokazala.

Za našo državo pomeni preobrat v Grčiji
precejšnjega upoštevanja vredno dejstvo. Ka-
kor znano, se pogajanja med našo državo in
Grčijo zaradi solunskega pristanišča, oziroma
železniške zveze z njim vlečejo kakor morskā
kača in še zdaj niso končana; tudi ne pote-
kajo posebno ugodno in Grčija želi očitno,
da bi se ne dosegel noben rezultat, oziroma
da bi naša država ne dobila tiste pozicije ob
Egejskem morju, ki je za njen gospodarski

razvoj nujno potrebna. Ker se je bati, da bo
g. Pangalos že z ozirom na notranje razmere
zavzel šovinistično stališče, da bi svoj položaj
utrdiril, bi naši odnosi napram Grčiji utegnili
postati napeti. Resnih zapletljajev pa se pač
ni bati, kajti naša država zavzema hvalabogo
na Balkanu tako močno stališče, da grški im-
perializem, kolikor ga je še ostalo, nima iz-
gleda, da bi uspel. Končno bo tudi g. Parga-

los moral ugrizniti v kisló jabolko in se spri-
jazniti z mislijo, da je za Grčijo življenjskega
pomena, da z Jugoslavijo živi v najboljših od-
nosih, če se ne upoštevajo naši gospodarski
interesi ob dolini Vardarja tja do Soluna, kjer
je tekla zibelka slovanskih apostolov. In tudi
z našo manjšino v Makedoniji bodo morali
Grki postopati drugače, če nečeto biti enkrat
neprijetno iznenadeni.

Okoli sporazuma med radikali in radičevci.

NASPROTUJOČE SI VESTI O SPORAZUMU. — KONČNO BESEDO IMA PASIĆ. —
POZIV PRIBIČEVIĆU, DA ODSLOPL. — PAVLE RADIĆ PRI DAVIDOVIĆU.

Belgrad, 7. julija. (Izv.) Dočim radičevski
pogajanci razglajajo, da je sporazum za skupno
vlado z radikali gotova stvar, dočim radikali
to popolnoma pravilno komentirajo, raz-
širjajo samostojni demokrati zopet popolnoma
druga poročila o stanju pogajanj. Po njihovih
poročilih se je dosedaj pri pogajanjih govo-
rilo samo o tem, da bi bilo mogoče sodelovati
samo s Pribičevićem, in o reakcionarnih za-
konih, ki jih je sedanja vlada predložila par-
lamentu. Sodelovanje s Pribičevićem so radi-
čevci odklonili, sprejeli pa so zakone v vsej
njihovi reakcionarni stilizaciji. V tiskovnem
zakonu so privolili celo, da poročila iz ob-
činskih in oblastnih skupščin ne uživajo no-
bene imunitete. Pasić zahteva, da naj bo vse,
o čemur se pogajajo, podpisano od obeh
strank. Kadar bodo pogajanja gotova in pro-
tokolli podpisani, potem se bo Pasić odločil,
ali bo vrnil Pribičevića iz kabineta in spre-
jel Radića. Po poročilih samostojnih demo-
kratov bi se šlo za to, kdo bo koga prevaril.

Belgrad, 7. julija. (Izv.) Pavle Radić se je
vrnil iz Zagreba, ne da bi prinesel s seboj od
Stjepana Radića zahtevanega izključitvenega
pisma za zajedničarje in nezveste člane stran-
ke same. Stjepan Radić se je ustrašil Pavle
Radićevega poročila o govorih Radićevih po-
slancev na nedeljskem zborovanju in njho-
vem glasovanju proti zaupnici. Pravijo, da je
že, preden je prišel Pavle Radić k njemu,
zvedel o izreku kmetskega poslanca na zho-
rovanju: »Tisti, ki hodijo k Stjepanu Radiću,
mu namenoma prikrivajo resnično mišljenje
njegovih pristašev. Kmetski ljudje obsojajo
nehrvatsko politiko Pavla Radića. Ako bi Sti-
pica vedel za to, ne bi nikdar odobral sed-
danje politike!«

Tem besedam je vse ploskalo razen Pavla
Radića in par drugih ministrskih kandidatov.

Stjepan Radić je spremenil svojo taktiko na-
pram hrvatsko-zavedni struji v klubu. Ko se
je Pavle Radić vrnil v svoj klub, je bilo tam
življenje, kakor da bi ne bilo v nedeljo v Za-
grebu nobenih burnih dogodkov.

Belgrad, 7. julija. (Izv.) »Večernje Vreme«
poroča: »Predsednik radikalnega kluba in
delegat za pogajanja z radičevci Ljuba Živ-
ković se je sestal z načelnikom kluba samo-
stojnih demokratov Svetozarjem Pribičevićem.
Iz dobro informirane strani se izve, da je
Živković pri tej priliki spomnil Pribičevića na
potrebo, da samostojni demokrati storijo vse,
kar smatrajo za potrebno, da olajšajo osebni
in parlamentarni položaj in da gredo iz vlade.
Ker Pribičević tega poziva ni sprejel, ga je
Živković opozoril na to, da s takim stališčem
ne more ustaviti normalnega razvoja. Pred-
sednik vlade ima položaj še vedno v rokah in
lahko otvori krizo s tem, da za ostavko ka-
bineta. To se bo moralo izvršiti, ako se ne
najde drug izhod iz tega položaja v vladi.«

Belgrad, 7. julija. (Izv.) Dopoldne je ob-
iskal Pavle Radić predsednika bloka narod-
nega sporazuma Ljubo Davidovića ter se
oprostil, da mu še ni poročal o svojih poga-
janjih z radikali. Pavle Radić je izjavil, da
ni še nič konkretnega dogovorjenega in da
mu torej nima nič poročati. Ljuba Davidović
ni zahteval od Pavle Radića nobenih drugih
pojasnil. Sestanek je trajal samo 10 minut.

Zagreb, 7. jul. (Izv.) Jutrišnji »Dom«,
glasilo radičevcev, prinaša notico o pogaja-
njih, v kateri piše med drugim: »Narodni spo-
razum je stvarno gotov, treba je samo, da se
formulira skupni delovni program radikalno-
seljačke parlamentarne večine, iz katere bo
vsekako še pred velikimi poletnimi počitnica-
mi sestavljena skupna radikalno-seljačka par-
lamentarna grupa.«

Razprava o obtožbi proti dr. Lukiniću.

MINISTER DR. LUKINIĆ PODAL OSTAVKO

Belgrad, 7. julija. (Izv.) Radi obtožbe, ki
je prišla na dnevni red skupščine, je minister
dr. Lukinić danes obvestil predsednika vla-
de, da daje ostavko na svoj položaj ministra
za pravosodje. V obrazložitvi svoje ostavke
pravi dr. Lukinić, da daje ostavko radi te-
ga, ker je treba njegov slučaj preiskati pred
parlamentarno preiskovalno komisijo. Dr.
Lukinić prosi predsednika vlade Nikola Paši-
ća, da vzame to na znanje in da predloži
ostavko kralju, da jo sprejme. Ostavka je
podpisana z dnem 3. julija v Karlovih varih.
Vest o ostavki ni vzbudila prav nobene sen-
zacije, posebno ker je prišla post festum, to
je šele takrat, ko je bilo jasno, da bo prišel
dr. Lukinić radi afere Thurn-Taxis pred so-
dišče. Če je hotel dr. Lukinić v resnici biti
korekten, bi bil moral storiti ta korak, ko je
opozicija predložila obtožbo proti njemu.

Belgrad, 7. julija. (Izv.) Seja narodne
skupščine je pričela ob 11. Takoj se je prešlo
na meritorno razpravo o obtožnici proti dr.
Lukiniću. Kot prvi je govoril dr. Lukinićev
odvetnik dr. Gregor Žerjav in izjavil v ime-
nu klienta, da klient sam prosi, da se izvoli
preiskovalna komisija v smislu zakona o mi-
nistrski odgovornosti, da njegovo zadevo pre-
išče. Samostojni demokrati so hoteli s to iz-
javo iti preko njim neljube afere, da bi na-
rodna skupščina prešla na volitve te komisije,
ne da bi o obtožnici govorniki opozicije dali
poročila in komentarje.

Proti temu izigravanju pa je opozicija
složno nastopila. Tudi radikali so jo podpira-
li. Vseled tega je ta izjava ostala brez efekta.
V imenu opozicije je prvi dobil besedo
posl. Pečić. V sijajnem govoru je pokazal
na to delovanje Lukinićevo in na škodljive

posledice tega delovanja. Pečić je v svojem
govoru pobijal točko za točko dr. Lukinićevo
obrambo in pokazal stvar s pravnega stali-
šča na tak način, da je bil splošen vtis ta,
da bi bil dr. Lukinić izročen sodišču tudi v
slučaju, če bi radikali sklenili že prej, da
dajo članom svobodne roke pri glasovanju.
Seja je bila po govoru prekinjena. Prihodnja
seja se vrši jutri popoldne ob 5.

Belgrad, 7. julija. (Izv.) Za veličino afere
Thurn-Taxis, v katero je vmešana celokupna
samostojno-demokratska stranka in pri kateri
se najbolj jasno kaže nemoralnost njenih vo-
diteljev, je zanimivo mišljenje Perićev, ki ga
je dal na seji radikalnega kluba. Z ozirom
na to mišljenje je radikalni klub sklenil, da se
dajo svobodne roke poslancem, da glasujejo
za ali proti izročitvi dr. Lukinića sodišču. To
poročilo je tem bolj važno, ker je bil dr.
Perić bivši pravosodni minister in pa, ker je
eden od uglednih voditeljev radikalne stran-
ke. Zato njegovo poročilo citiramo.

»Po želji predsednika kluba sem pregle-
dal obtožnico proti ministru dr. Lukiniću, ka-
kor tudi njegovo obrambo in vse druge akte
in čast mi je dati klubu sledeče poročilo:

1. Knez Thurn-Taxis je nemški podanik.
Teja dejstva nikdo ne taji.

2. Ker je nemški podanik, se mora nje-
gova imovina v naši državi po čl. 292. ver-
zajske mirovne pogodbe v smislu naredbe za-
nanjega ministra z dne 19. januarja 1921, s
katero se pojasnjuje odredba mirovne pogod-
be, likvidirati v korist reparacij, ki bi se iz-
plačale vojnim poškodovancem naše države.

3. Imovina kneza znaša 30.000 ha, veči-
noma gozdovi.

4. Da bi se tega rešil, je nemški poslanik

najprej po vojni poskušal, da bi se posestvo
vrnilo knezu na podlagi tega, ker se je mi-
slilo, da naša država nima pravice likvidirati
premoženja nemških podanikov, pozneje pa
je od tega odstopil. Nato se je javila iz Zü-
richa neka firma z izjavo, da je posestvo ku-
pila l. 1918. in da se ji kot švicarski firmi
vrne. Pogodba je bila fignirana in firma je
bila odbita že leta 1921. z rešitvijo komisije
štev. 227.

5. Ko je vse to propadlo, je začel knez
dokazovati, da ima poleg nemškega podani-
štva tudi še avstrijsko podaništvo. Ker naša
država po čl. 267. senžermenske pogodbe ni-
ma pravice, da likvidira premoženje avstrij-
skega podanika, je zahteval, da se mu po-
sestvo vrne kot Avstrijcu. V ta namen se je
v Belgradu osnovala delniška družba, ki je
od kneza odkupila vse to posestvo in za-
htevala, da se to posestvo tej družbi izroči.

6. Popolnoma brez pomena je, četudi bi
knez dokazal, da je avstrijski podanik, ker
je on gotovo nemški podanik, česar niti on
sam ne taji. Na tej podlagi bi se morala nje-
gova posest likvidirati na korist naše države.
Za to nam je dokaz najprej postopanje an-
gleške vlade, ki je likvidirala premoženje an-
gleških podanikov, če se je obenem dokazalo,
da so tudi nemški podaniki, o čemer je po-
dan dokaz v aktih angleške vlade. Drug do-
kaz je mišljenje načelnika naše reparacijske
komisije v Parizu g. Mate Boškovića, ki je
zapisano v aktih.

7. Dr. Lukinić je kljub temu stal na sta-
lišču, da je knez kljub temu, da je nemški
državljan, tudi avstrijski državljan in mu je
premoženje vrnilo za 25 milijonov, kolikor mo-
ra knez plačati naši državi.

8. Ponavljam, da je brez pomena, četudi
bi se avstrijsko podaništvo dokazalo. Mislim
pa celo, da ni z ničemer dokazano, da je
knez tudi avstrijski podanik, najmanj pa da je
bil to za časa vojne in po mirovni pogodbi.
Kajti ako je po vojni nehal biti nemški po-
danik in prešel v drugo podaništvo, je to brez
pomena za rešitev v tej stvari, najmanj pa bi
prišlo v poštev, če bi knez ostal nemški po-
danik in zraven tega postal še avstrijski po-
danik.

9. G. minister Lukinić si je v svojem re-
šenju nepravilno predstavljaj, da se z domov-
nico avstrijske občine Maxolan dokaže, da je
bil Thurn-Taxis avstrijski podanik pred 3. no-
vembrom 1918. Domovnica, ki se nahaja v
rokah ministra, trdi samo, da knez pripada
tej občini, ne trdi pa, odkdaj je knez njen
član. Domovnica je bila izdana januarja lan-
skega leta. Knez je za to svojo pripadnost
prosil šele leta 1923., sprejet pa je bil šele
leta 1924. Knezu je bila ta pripadnost po-
trebna, da bi dokazal svojo avstrijsko poda-
ništvo, ker nikdo ni mogel biti po avstrij-
skem zakonu avstrijski podanik, ne da bi pri-
padal neki občini.

10. Kot nadaljni dokaz avstrijskega po-
daništva se dr. Lukinić v svoji rešitvi skli-
cuje na potrdilo dunajske policijske oblasti
in na mišljenje dunajskega profesorja Kjel-
sena. Potrdilo dunajske policije ni pravo po-
trdilo. V njem se pravi, da je bil knez član
gospoke zbornice. Iz tega se je sklepalo, da
je knez na temelju čl. 3. drž. zakona o na-
rodnem zastopstvu cesarstva tudi avstrijski
podanik. Poleg tega se pa v potrdilu samem
nahajajo sledeče besede: »Ako bi med tem
ne sprejel podaništva kake druge države, kar
je mogoče, n. pr. češkoslovaške.« Potrdilo sa-
mo torej rezervira knezu možnost, da se pro-
glasi za češkoslovaškega podanika, ako bi
mu ne pomagalo avstrijsko podaništvo. Pro-
fesor Kjelsen trdi popolnoma nasprotno, da
je knez kot član gospoke zbornice avstrijski
podanik po § 29. državlanskega zakonika. Če
bi bil profesor Kjelsen vedel za omenjeno po-
trdilo dunajske policije, bi bil drugače bra-
nil svojega klijenta. Tako ta dva dokaza ne
soglašata v oceni zakona, po katerem je knez
avstrijski podanik. Že samo to nesoglasje je
zadostno, da postane knezovo avstrijsko po-
daništvo popolnoma sumljivo. Dejansko je
imel knez častni naslov člana gospoke zbor-
nice, to pa ni po zakonu imelo kot posledico
podaništva. V tem so soglašali vsi profesorji
prava v Avstriji.

11. Minister se nadalje sklicuje na akt
zunanjega ministrstva od avgusta lanskega
leta in se sklicuje v svoji rešitvi na njega. V
rešitvi pa Lukinić ne omenja tudi tega, da
je ravno ta akt svetloval pravosodnemu mi-

nistru, da se je treba obrniti za mišljenje na informacijsko institucijo v Haagu. Minister se tega nasveta ni poslužil.

12. Odločba komisije za likvidacijo ni obvezna za pravosodnega ministra, preje je bila obvezna. Poznejši zakon je to odredbo spremenil v tem smislu, da odločbe likvidacijske komisije niso obvezne.

13. Odločbo o tem je likvidacijska komisija sprejela s 3 proti 2 glasovoma. Toda potem so se spremenili trije pravosodni ministri, ki tega mišljenja komisije niso sprejeli.

14. Ako bi bila teza ministra pravilna, da je knez avstrijski podanik in da mu je radi tega treba vrniti posestvo, potem nastane vprašanje: Zakaj je knez plačal 25 milijonov dinarjev naši državi; zakaj je knez ponudil to vsoto; zakaj se o tem niso vršila pogajanja; temveč je bila že prva ponudba sprejeta; zakaj se je delalo brez znanja ministrskega sveta in pa brez znanja po zakonu edino kompetentnega državnega sveta?

15. Čudna je obramba ministra na strani 48., da bi v slučaju likvidacije posestva naši državi pripadlo samo 5 milijonov. Državi bi pripadlo celo premoženje, razlika pa je zelo velika. Zadolžena vsota v fondu služi za osiguranje naših državljanov.

16. Vprašanje fidejkomisa je v obrambi obširno tretirano. Stvar, na kateri bazira g. minister svojo rešitev, je napačno tretirana. Fidejkomis ni ustanovljen niti z zakonom, niti ni vpisan v sodniških knjigah.

17. Še ena stvar je važna, ki jo je dr. Lukinić v svoji obrambi tiskal. On trdi, da je pravica naše države glede likvidacije posestev nemških podanikov sporna. Omenja celo spor, ki se bo podrobneje objavil v skupščini. Vem za nek tak spor, ki ga vodi naša država. Dela se z vsem naporom in pošiljajo se sodniki in advokati na sodišče, da se ne bi ta odredba mirovne pogodbe uničila. Naša država, Italija in Rumunija delajo z vso silo, da v tem sporu zmagajo. Dalje potem pravi, da je šel minister tekom tega spora v obrambi tako daleč, da brani nemško tezo, proti kateri so se napele vse diplomatske in strokovnjaške sile. Na to bazo postavlja dr. Lukinić svojo rešitev. Na koncu poročila je dr. Perić izjavil, da je pravosodnega ministra pravočasno opozoril preko njegovih dveh načelnikov, da naj ne ukinja skvestra, ker da bo sicer v slučaju, ako pride stvar pred narodno skupščino, obsodil to mišljenje in branil nasprotno mišljenje, toda dr. Lukinić je šel preko tega.

DRŽAVNA POMOČ PO TOČI IN POPLAVI OŠKODOVANIM.

Belgrad, 7. julija. (Izv.) Kmetijski minister dr. Krsta Miletić je v razgovoru s poslancom Kremžarjem, ki je bil pri ministru radi poplave in toče v imenu Jugoslov. kluba, izjavil, da je v celi državi najbolj trpeti ljubljansko okrožje, kjer je najmanj 20 milijonov dinarjev škode. Na opozorilo posl. Kremžarja, da škode še ni mogoče ceniti, ker se cenitev še vrši, je minister dejal, da bo pokazal na vse podatke ter šele potem razdelil vse podpore. Minister je zahteval od fin. ministra 10 milijonov kredita. Seveda je ta kredit za celo državo. Dr. Kulovec je zahteval 10 milijonov kot prvo pomoč samo za Slovenijo.

Invalidski zakon v odseku sprejet.

Belgrad, 7. jul. (Izv.) Popoldne se je znova sestel odsek za proučevanje invalidskega zakona. Minister Gjurić in njegova dva poročevalca so poročali, kake spremembe je vlada sprejela v tiste člene, ki so bili odloženi. Po novi stilizaciji čl. 1. so proglašene za invalide vse tiste civilne osebe, ki so med vojno vsled vojnih operacij ali od sovražnika v internaciji bile poškodovane. Ti bodo deležni podpora, kakor vojaške osebe. Pri čl. 9. je minister sprejel novo stilizacijo za brezplačno

zdravljenje invalidov in njihovih otrok. Pri čl. 44. se doklade siromašnim sirotam invalidov priznajo do 15. leta, mesto do 7., kakor je bilo v načrtu. Pri čl. 42. je predlagal poročevalac vojnega ministra poseben avansment srbskim in črnogorskim oficirjem. Proti temu je odločno protestiral poslanec Kremžar. Podpiral ga je Lončarević. Minister je dvakrat branil svoje stališče. Nato se je sklenilo, da pride ta točka na vrsto pri čl. 103. Pri tem členu, ki vsebuje vse druge prednosti za srbske in črnogorske oficirje, se je debata nadaljevala. Nastopili so posl. Kremžar, Agatonović, Vujić in Lončarević. Vladni poslanec dr. Popović je izjavil, da je stilizacija slaba. Po burni debati je večina sprejela še nekatere dodatke. S tem je bil invalidski zakon v odseku končan.

NOVI ČLANI GLAVNE KONTROLE.

Belgrad, 7. julija. (Izv.) Predsednik vlade je poslal narodni skupščini akt, da naj se izvoli predsednik in štirje člani glavne kontrole. Predlaga za predsednika Srečka Dešića pomočnika ministrstva za finance in Nikolo Trpezića, člana kasacijskega sodišča, za člane pa dr. Šavnika, delegata ministrstva za finance v Ljubljani, Danila Tripkovića, načelnika sodnega oddelka glavne kontrole, Petra Babića, načelnika glavnega ravnateljstva za neposredne davke, dr. Pintarja, fin. delegata iz Zagreba, in Stefanovića, predsednika belgrajskega trgovskega sodišča, Miloševića, upravnika drž. posestev, Arangjelovića, sodnika v pokoju, in Stambuka, sodnika v pokoju.

Sporazum med Bolgarijo in našo državo?

Belgrad, 7. julija. (Izv.) Današnji belgrajski listi poročajo o skorajšnjem sporazumu med našo državo in Bolgarsko. V zadnjem času se mnogo govori o novi orientaciji Bolgarske. Trdi se, da so v Sofiji uvideli, da ni dobro imeti na čelu vlade ljudi, ki uživajo malo zaupanja pri zaveznikih in sosedih. V zvezi s to spremembo bolgarskega javnega mišljenja je prihod našega sofijskega poslanika g. Rakića v Belgrad.

Vojna v Maroku.

Berlin, 7. jul. (Izv.) Po neki pariški vesti se je na maroški fronti razvila nova resna bitka. Kabili mestoma prodirajo. Francozi so storili vse potrebno za varstvo železnice, ki vežejo Maroko z Alžirjem.

London, 7. jul. (Izv.) Španska vlada je zaprosila v Londonu za dovoljenje, da bi smela v Tangeru izkreati čete. Angleška vlada pa ima proti temu pomisleke, ker bi taka akcija utegnila ogroziti mednarodni značaj Tangera. Najbrže bo Španska dobila zaželeno dovoljenje samo za kratko dobo.

Pariz, 7. jul. (Izv.) General Malin je imenovan za vrhovnega poveljnika francoskih čet v Maroku.

Dogodki na Kitajskem.

Sanghaj, 7. jul. (Izv.) Promet cestne železnice je večinoma ustavljen. Dogodilo se je zopet več izgrediv. V nekem potoku so našli truplo ameriškega mornarja; drugega mornarja že tri dni pogrešajo.

London, 7. jul. (Izv.) Kakor poroča »Times« iz Hongkonga, je neki častnik Yenane armade poizkušal umoriti pristaniškega komisarja in pa generala Hutschungschija, ko sta se vračala od slavnosti povodom ustanovitve nove vlade. Napadalec so straže ustrelile.

London, 7. jul. (Izv.) V dolnji zbornici je izjavil zunanji minister Chamberlain, da radi dogodkov na Kitajskem ni bila ruski vladi poslana še nobena nota. Vlada pa si pridržuje popolno svobodo za vsako akcijo, ki bi jo utegnil zahtevati položaj, ki je danes takšen, da ga je treba dan na dan nadzorovati z največjo skrbnostjo.

Požarna katastrofa v Kolumbiji

London, 7. jul. (Izv.) Vestl, da je pogorelo mesto Manizales, se zdaj potrjujejo. Požar je nastal v neki lekarni in se vsled eksplozije bližnjega skladišča bencina bliskovito razširil. Vse banke, hoteli in trgovske hiše so upepeljene, istotako škofovska palača in mestna hiša. Sploh je ves trgovski predel mesta uničen. V vladnem poslopu so zgoreli vsi arhivi. Prebivalci so komaj rešili golo življenje. Število človeških žrtv znaša 250 mrtvih, 400 oseb pa je ranjenih. Škodo cenijo na 20 milijonov dolarjev.

Manizales je mesto v južnoameriški državi Kolumbiji; leži 2000 m visoko na gori in je središče trgovine s kakaom. Leta 1878 je mesto razdeljal potres.

DUNAJSKI KATOLIŠKI KONGRES.

Dunaj, 7. julija. (Izv.) Ob udeležbi delegatov iz vseh avstrijskih dežel, kakor tudi iz Nemčije, Čehoslovaške, Poljske, Jugoslavije in Švice je bil včeraj tu slovesno odprt katoliški kongres.

OBČINSKE VOLITVE V ITALIJI.

Rim, 7. jul. (Izv.) Te dni so se po raznih krajih vršile občinske volitve. Večinoma so zmagali fašisti, ker se opozicija volitev sploh ni udeležila.

DE STEFANI IN NAVA ODPOTOPILO.

Rim, 7. jul. (Izv.) »Popolo d'Italia« be-leži vest, da finančni minister De Stefani in minister za narodno gospodarstvo Nava odstopita in da se tekom tega meseca ti dve mesti zasedeta z novimi močmi. — »Idea Nazionale« piše, da se bo sedanja Mussolinijeva akcija za vzpostavitev lire nadaljevala z vso doslednostjo do končne zmagé.

POVODENJ V VARŠAVI.

Varšava, 6. julija. (Izv.) Visla je prestopila bregove in poplavlila velik del mesta. Iz več ogroženih hiš so morali odstraniti stanovavce. Danes voda že polagoma vpada.

NESREČNI ALKOHOL.

New York, 6. julija. (Izv.) Na ameriški narodni praznik v soboto in nedeljo se je dogodilo po celi deželi več težkih izgrediv, pri katerih je kljub prepovedi in »suši« alkohol igral veliko vlogo. Po dosedanjih vesteh iz večjih mest je bilo 250 ljudi ubitih, 1200 pa ranjenih.

LOKOMOTIVA POVOZILA AVTOMOBIL.

Rim, 7. julija. (Izv.) V bližini kolodvora Siena je lokomotiva povozila avtobus in ga s pasažirji vred vlekla kakih 70 metrov daleč. Štiri osebe so mrtve, dve pa težko ranjeni.

NOV KOLESARSKI SVETOVNI REKORD.

Elberfeld, 7. julija. (Izv.) Na tukajšnjem štadijonu je pri dirki na 100 km Wittig (Berlin) z 1 uro 10 minut 56 sekund postavil nov svetovni rekord. Novi rekord je za 4 minute boljši od dosedanjega.

Za evropski mir!

Velepomembni govor predsednika Združenih držav Coolidgea, o katerem smo včeraj poročali, je vzbudil silno pozornost po celem svetu. Saj je prvokrat, da izjavlja Amerika jasno in določno, da zahteva od Evrope varnostno pogodbo in da bo svojo politiko, predvsem v finančnem pogledu, nasproti Evropi po tem uravnala. Amerika zahteva torej od Evrope jamstvo, da bo varovala mir, potem je pa pripravljena pomagati jej v njeni finančni stiski. Predsednik Coolidge zasleduje isto linijo, kakor jo je svoj čas začrtal Harding, da se Združene države v evropske zadeve nimajo umešavati, da pa morajo podpirati vse, kar pospešuje mir, kar služi spravi med evropskimi narodi in kar bi na koncu koncev privedlo do razorožitve. Saj je Evropa

danes ravno tako ali pa še bolj oborožena ko pred svetovno vojno; če izvzamemo Nemčijo, Avstrijo, Mažarsko in Bolgarijo, ki so po mirovnih pogodbah vojaško čisto zlomljene, drže evropske države danes pod orožjem istotoliko vojašva ko preje v mirni dobi. Naravno, da Amerika ne more ravnodušno gledati, kako Evropa s tem zapravlja milijarde ljudskega premoženja brez vsake potrebe, samo, ker si države med seboj ne zaupajo. Amerika pa tudi vidi, kako Evropa na ta način samo uglaja pot boljsevizmu, ki zdaj poskuša celo mobilizirati rumeno raso za svoje cilje. Pomisliti pa se tudi mora, kake silne kapitale ima Amerika naložene v Evropi — cenijo jih na 1900 milijonov dolarjev — in da je že radi tega na njeni usodi zelo zainteresirana. Zato je ta migljaj, ki ga je dal predsednik Coolidge, za Evropo velikanskega pomena in če se Evropa hoče obvarovati kaosa in pogina, bo ta migljaj ubogala. Tudi ameriško časopisje odobrava splošno Coolidgejev govor in poudarja, da samo po tej poti more priti svetu ozdravljenje.

Politične vesti.

Zbližanje med državo SHS in Bolgarijo. Italijanski listi vedo poročati o neki akciji za zblizanje med našo državo in Bolgarsko, ki se je baje pričela v diplomatskih krogih in ki utegne v kratkem dobiti vidnega izraza v oficielnem obisku bolgarskega zunanjega ministra Kalfova v Belgradu; mogoče pa je tudi, da se sestane zunanja ministra obeh sosednih držav v Nišu, kjer se že itak vrše pogajanja med našimi in bolgarskimi delegati za ureditev obmejnega prometa. Rečena akcija ima v cilju ustvaritev prijateljske zavezniške pogodbe na načelu varovanja medsebojnih interesov; Jugoslavija bi podpirala bolgarske aspiracije proti jugu, pred vsem za svoboden pristop na Egejsko morje, Bolgarska pa bi podpirala Jugoslavijo glede Soluna in zaščite jugoslovanske narodne manjšine v grški Makedoniji. — Italijanski listi so zaradi takih vesti zelo vznemirjeni, ker bi takšen sporazum Ataliji naravno križal njene račune na Balkanu. Nas pa more samo veseliti, če se to uresniči. Pozdravljamo vsako akcijo, ki ima doveesti do prijateljskega razmerja med nami in Bolgarijo, ker bi se s tem pozicija naše države samo utrdila.

Beleške.

Stališče in protistališče. »Po svojem aparatu, po svoji dobri organizaciji, po številu pristavev, bi bila SLS poklicana, da postane nositeljica slovenske politike. Le malo verjetnosti pa je, da bi se ji to posrečilo in sicer ravno vsled tega, ker je preveč »klerikalna«. Popolnoma izključeno je, da bi mogla postati stranka, v kateri ima en inteligenčni sloj privilegirano stališče, pa naj bo za njo še tako zaslužen, res narodna stranka. In če se ne prične SLS laizirati, potem je brezupen vsak poskus, da bi postala SLS kdaj vsenarodna stranka.« Tako piše »Narodni Dnevnik«. — Mislimo, da mora biti za presojo stranke merodajen njen program in njeno delo, ne pa suknja njenih pripadnikov. Mislimo tudi, da v programu SLS, ki je narodno-slovenski in demokratičen, ni nič, kar bi branilo slovenskemu inteligentu-lajiku se jej pridružiti, in tudi v njeni organizaciji nič, kar ne bi dovoljevalo vsakemu pristasu brez razlike stanu, priti v stranko do javlave, če to po svojih zmožnostih in svojem delu zasluži.

GRITZNER in FENIKS KOLESA

in šivalni stroji edino elegantni, najtrpežnejši, zato tudi najcenejši samo pri

JOS. PETELINC-U,

polg Prešernovega spomenika, Ljubljana.

Slovenska pesem v tujini.

Bottrop-Boy, 1. julija.

Ali bi morda hoteli — potem ko ste naš vestfalski zvon slišali — še katero slišati iz Vestfalije?... Pa če dobivate izvirna poročila iz Mezopotamije in arabske puščave, potem se za glasove iz Nemčije gotovo nič več ne zmenite! Kaj bo to — Nemčija! To je vse preblizu in preveč nemško!

Zato nič kaj s pogumom ne jemljem peresa v roko. Saj sem ga pustil tudi dolgo časa rjaveti. Toda — da povem resnico: ne samo zato, ker se bojim, da bi se vam moja nemška roba ne priskutila, ne samo zato nisem pisal, marveč če bi bil tudi rad pisal, saj nisem imel časa. Moja župnija je prevelika, da bi mogel veliko pisariti. To ni župnija, to je škofija! Škofija, ki se razteza po treh drugih škofijah: münsterski, paderbornski in kolinski. Na več ko sto župnijah so raztreseni naši rojaki. Lahko si mislite, da to delo ni lahko. Štirje bi imeli dosti opraviti; nikar eden, in še ta piskav!

Pri obiskovanju teh naših rojakov se mi je pa nabralo spet toliko v potno torbo, da kar čutim potrebo jo malo iztresti. Marsikaj bi imel povedati o razmerah in življenju naših rojakov, kakor tudi o razmerah v Nemčiji sploh. Ker pa nimate radi, če Vam Nemce hvalim — grajati jih pa tudi ne smem — ker uživam njih gostoljubnost, sicer me napodijo

— bom pa raje pohvalil naše Slovence. In ti, kateri so dobri, so res hvale vredni, — tako da bi mi jih bilo skoro težko zapustiti.... O slabih pa raje molčim, ker nič ne pomaga pisati...

Pa vzemimo za danes samo eno hvale vredno točko iz življenja tukajšnjih Slovencev. To je — petje.

Judje so v babilonski sužnosti vzdihovali »Quomodo cantabimus canticum domini in terra aliena: Kako bomo peli pesem Gospodovo v tuji deželi!« in so obesili svoje citre na vrbe. Naši ljudje so tukaj tudi v nekaki sužnosti — sužnosti nemškega kapitala — zato pa še ne mislijo, da bi ne smeli peti svojih pesmi, marveč domačo pesem jim je v tujini v veselje in tolažbo. Tukaj pojejo, da je veselje! Prav po mojem srcu. Kar sem doma vedno klical: »pojte in prepvajte!« pa nisem našel odziva, to sem našel tukaj. Ljudje so radi peli in prepevali že pred mojim prihodom, na mojo spodbudo in ker jim tudi sam pomagam, pa pojejo še bolj. Drobnji dve pesmarici »Pojte« in »Prepevajte«, ki imata namen narodno in ljudsko petje pospeševati, sta tukaj razširjeni že po celem ind. ozemlju. Vsaka stane eno marko, pa ljudje si od ust odtrgajo, da jih kupijo.

Da tukajšnji Slovenci tako radi pojejo, temu sta zlasti dva vzroka. Prvič zato, ker so večinoma štajerci, in ti, kakor znano, dosti rajši pojejo kakor Kranjci. Jaz, ki znam

precej pesmi, sem tukaj že marsikatero slišal, ki je doma nisem poznal. — Drugič zato, ker živijo med Nemci in slišajo, kako ti prepvajajo. Nemci pojejo po cerkvah vedno le enoglasno, razen tega pa tudi nimajo nič kaj lepih napevov. Jaz se čudim, da nimajo lepših pesmi, vse je bolj nekam monotono. To je menda že v značaju ljudstva; Vestfalec, pravijo, je bolj trd (schwerfällig) in resen. Nemško petje je torej v primeri z našim dolgočasno, toda jaz bi želel, da bi Vi slišali, kako pridno in navdušeno pojejo te svoje pesmi! Pojejo vedno: pri moji maši pojejo sestre, pri katerih stanujem, vsak dan; šolarji tudi pri svoji šolski maši vsak dan — in tudi z orglami spremlja orglavce to petje vsak dan, dočim so pri nas pogodje organisti s svojo umetnostjo zelo varčni. Ob nedeljah pojejo pri vsaki maši, in tu so v vsaki cerkvi v nedeljo najmanj po tri, večinoma po štiri, po pet in še več. Maši, Pevski zbor poje samo latinsko, vse drugo poje vse ljudstvo. Glede liturgičnega petja pa Nemci niso, kakor bi mislil, tako natančni kakor pri nas. V vsaki cerkvi je vsako nedeljo ena peta maša. Pri tej poje kor semtertja pač korajno, drugod pa poje tudi pri teh našah vse ljudstvo: rezponzorije (odgovore) latinsko, drugo pa nemško. Na binkoštno nedeljo sem slišal v Gerthah celo pri levitirani maši nemško peti. Cerkevni zbori so jako močni: štejejo do 20 in 30 mož, žensk pa na koro sploh ni, ženske glasove nadome-

ščajo — deški, ki se slišijo posebno lepo. Dečkov je na koro za en cel razred. Pevski zbori so torej jako močni in pojejo dovršeno lepo, toda dado se le bolj redkokrat slišati. Navadno se oglaš vse ljudstvo. Kako vse drugače kakor pri nas, kjer se šteje petje samo za neki poseben privilegij redkih posameznikov! Petje je tukaj bistven del ljudske pobožnosti, ljudska pravica, ljudska last in ljudska čast. Celo kadar poje pevski zbor, ljudstvo popolnoma ne molči. Koncu svete maše vstane vsa množica in stoji zapoje pesem od praznika. Tako sem jo slišal na velikonočno nedeljo v Hambornu, drugikrat pa drugod. Kako veličastno je to! Dasi velikonočna pesem ni tako melodijozna kakor so naše, vendar ko je vstala in zabučala kakor iz enega grla vsa cerkev, da se je res skoro cerkev tresla, je bilo to tudi pretresljivo lepo. Otroci pogostokrat na vse grlo kričijo, da leti kar skoz ušesa; s tako vnmemo pojejo. Pa tudi izven cerkve Nemci radi pojejo. Po hiši, v kateri stanujem, pri sestrah, prepevajo dekleta (gospodinske šole) vedno. (Konec sledi.)

Obleke

kupite najugodnejše pri
Jos. Rojina
Ljubljana

Dnevne novice.

Kongres za proučevanje vzhodnega bogoslovja.

Kongres se bo pričel v nedeljo, 12. julija s slovenskim uvodnim govorom ob pol 9 dopoldne v stolnici. Od devetih bo slovesna pontifikalna maša po vzhodnem slovanskem obredu; vzhodno bogoslužje se bo ob obilni asistenci razvil v vsem sijaju. Popoldne ob treh bo v stolnici govor (P. Valerijan Učak) in litanije. Ob pol 5 bo slavnostna akademija v veliki dvorani hotela »Union«. Slavnostni govor pri akademiji bo imel dr. P. Guido Rant. Zvečer bo v Ljudskem domu predavanje s sklopičnimi slikami iz življenja sv. Cirila in Metoda.

Dne 13. do 15. julija bodo latinska predavanja vsak dan od 9. do 12. ure, slovenska in hrvaška predavanja pa od 3. do 4. ure popoldne, potem pa razgovori o praktičnih vprašanjih.

Ker bo udeležba izredno velika, zato bodo tudi domači udeleženci morali imeti legitimacije, ki se dobivajo po 10 in po 5 dinarjev v pisarni kongresa v škofiškem dvorcu (Pred škofijo št. 4); brez legitimacij vstop k predavanjem in k akademiji ne bo dovoljen. Slovenski udeleženci bodo prejeli legitimacije v pisarni; tam se jim bo obenem potrdilo, da so se udeležili kongresa. Na podlagi tega potrdila bo kupljena karta veljala za brezplačno povratno vožnjo.

»Županska zveza« za invalide. »Udruženje vojnih invalidov« se je obrnilo na župansko zvezo, da naj bi tudi ta kaj storila v obrambo njihovih pravic in nastopila proti brezskrbnemu reduciranju vojnih invalidov v Sloveniji kot posledici izvršenih posebnih preglednih komisij. »Županska zveza« se je obrnila s posebnimi vlogami na ljubljanskega in mariborskega velikega župana, da storita od svoje strani vse mogoče, da se v interesu naših občin popravijo in preprečijo kakršnekoli krivice, ki so se že zgodile ali ki bi se utegnile še zgoditi ubogim vojnim žrtvam, ki jim dolguje domovina največjo ljubezen. Pri postopanju omenjenih komisij se je zgodilo namreč nešteto krivic invalidom. Vsled tega bodo pa zlasti in to posebno težko prizadete naše občine, ki bodo radi pomanjkanja vsake druge socialne oskrbe morale na svoja ramena, to se pravi na ramena že itak pod težo davčnih bremen šibkejših se davkoplačevalcev, prevzeti tudi še bremena za ubožno oskrbo teh ne le vojnih žrtv, temveč tudi žrtv brezskrbne redukcije. Obenem se je obrnila Županska zveza na parlamentarno delegacijo, da se najenergičneje zavzame za uboge žrtve in stopi v ta namen v stik tudi z drugimi poslanskimi krogi in klubi. O nezastihanem postopanju pri redukciji invalidov bomo o priliki napisali še kaj več zato, ker smo čuli očitke našim občinam, kakor da bi bile tudi one sokrvice pri tem, kar je pa grda laž.

Zadolžnice občin za posojila. Poročali smo že, da so bile v prejšnji državi vse zadolžnice za posojila, ki so jih najemale občine in druge javnopravne korporacije v javne namene, oproščene vseh kolkovnih in drugih pristojbin. Naša država dosledno odreja sedaj to ugodnost, in vsa prizadevanja raznih faktorjev, da bi jo zopet dosegli, so bila dosedaj zaman. Med drugimi se je obrnila na finančno ministrstvo tudi »Županska zveza«, ki je prejela te dni obvestilo vsled odloka generalne direkcije posrednih davkov z dne 26. maja 1925 št. 31.044, da se prošnji za oprostitve zadolžnic vseh komunalnih posojil v javne namene od taks ne more ugoditi. Po tem odloku so s taksnim zakonom od 25. oktobra 1923 ukinjene vse prejšnje oprostitve, a v tem taksnem zakonu ni nobene določbe, na koje podlagi bi se lahko oproščale osebe ali zavodi, ki dajejo posojila občinam, od plačila pristojbin. Izjema bi bila mogoča le v primerih po čl. 70 zakona o budžetnih dvajsetinah za april — julij, to je če se najame posojilo v inozemstvu. — Vse ugodnosti torej, ki so jih davale občine poprej, so šle rakom zvižgat, in vsi poskusi, jih zopet pridobiti, zadevajo na gluha ušesa.

Zopet odstavitev župana. Okrajni glavar v Celju je z odlokom z dne 30. jun. t. l. št. 11533 nemudoma odstavil Karla Novaka, župana v Motniku, ki je pristaš SLS. Vse v županovo področje spadajoče zadeve pa je poveril Fr. Reberšek, krojaču v Motniku, pristaši JDS. S tem je občina trg Motnik izgubila svojega priljubljenega župana, ki je bil zvest in pošten v službovanju in posebno naklonjen in skrben za revnejše sloje.

Pišite pravilno slovenščino! V »Narodnem Dnevniku«, ki se sicer prizadeva pisati dobro slovenščino, beremo: »da je večina dakalov za to, da se Lukiniča izroči sodišču.« In vendar nam profesorji slovenščine niso ničesar bolj zabičevali kakor to, da se »sec« veže vedno le s prvim sklonom. Nekateri mislijo, da edino pravilna pisava »da se Lukiniča izroči sodišču«, pomeni toliko, kakor »da se Lukinič sam izroči sodišču«, oziroma samega sebe izroči, in na tej napačni podlagi se je enkrat celo »Slovenski narod« uročeval iz nas. S tem pa je dokazal samo

svojo veliko neznanje slovenske slovnice, oziroma pravilnega slovenskega jezika. Splošno pa greše naši ljudje, ko dosledno vežejo »sec« v zamakalnih stavkih z drugim sklonom (»da se Lukiniča ne izroči sodišču«). Tudi tu se mora rabiti prvi sklon. Res je, da se časnikarji, ki dela z veliko naglico, ne sme preveč zameriti ta ali ona slovniška napaka, toda saj najhujših naj bi se izogibal, kajti časopis nosi danes, ko mnogi ljudje ne bežejo drugega kakor časopis, veliko odgovornost za razvoj jezika. O strašnem neslovenškem slogu, v katerem časopisi danes pišejo, niti ne govorimo.

Red v železniških vozovih. Iz železničarskih krogov smo prejeli: Med našim potujočim občinstvom je žal še vedno mnogo takih, ki se jim državna lastnina ne smili in ki brez vseh pomislekov okvarjajo opremo osebnih kupejev. Tem je treba povedati, da vsako škodo, ki se napravi državi, nosijo davkoplačevalci. Vsak državljan bi moral torej iz lastnega interesa paziti na državno lastnino. Če pa kdo tega ne razume, naj ima vsaj nekaj človeškega občira nasproti spremljajočemu osebju. Sprevednik je odgovoren in jamči za vso opremo v notranjosti osebnih voz, tako za šipe, blazine, pepelnike, obešala, jermena pri oknih itd. Ako se razbije šipa ali pri oknu odreže jermen ali stare svetilke obla ali napravi katerakoli druga škoda in sprevednik krivca ne more izslediti in iztirjati odškodnino, mora odškodninski znesek, ki ga predpiše cenik, plačati iz svojega v celoti, najmanj pa eno tretjino istega. To je pač krvav davek za uboga železničarja, ki za svojo naporno in odgovorno službo itak ni zadostno plačan. Občinstvo naj to upošteva in naj v nobenem slučaju ne prikriva krivice, ki kaj poškoduje. — Potniki imajo dalje navado, da podajajo nosačem težke kovčke kar skozi okna. S tem se okna zelo poškodujejo in je tako ravnanje tudi strogo prepovedano. Sploh naj potujoče občinstvo s polnim razumevanjem upošteva opozorilo, ki je pritrjeno po vseh osebnih vozovih: »Pazite na red in snago ter na šipe in notranjo opremo vozov!« S tem bo dokazalo svojo kulturnost, vlakovnemu osebju pa znatno olajšalo službo.

Iz državne službe. Dragotin Golia, statističar v ministrstvu socialne politike, je na podlagi razsodbe državnega sveta z veljavnostjo od 1. oktobra 1923 na novo uvrščen v 2. skupino II. kategorije.

Iz sodne službe. Premeščeni so: izvršilni uradnik Anton Volk iz Celja v Maribor in Ivan Saksida iz Ptuja v Celje, in kancelist Leopold Wallner iz Višnje gore v Ptuj.

Iz carinarske službe. Imenovani so: za kemika v 5. I. pri glavni carinarnici v Ljubljani M. Todorović, za upravnika v 2. II. v Nišu Dragotin Bogner, doslej revizor v Ljubljani, za glavnega revizorja v 1. I. v Bohinjski Bistrici Janko Janković iz Beograda, za upravnika v 2. II. v Vinkovcih Karlo Geršić, revizor v Ljubljani.

Osebné izpremembe pri agrarni reformi. Za referenta v 7. I. v Dolnji Lendavi je imenovan Mate Gregorovič, doslej v Mariboru, za pisarja v 4. II. pri mariborski oblasti Aleksander Bahovec, doslej v Ljubljani.

Uradni list ljubljanske in mariborske oblasti z dne 4. julija 1925. prinaša med drugim popravke k zakonu o stanovanjih, potem uredbi o razvrstitvi gledaliških igralcev, razpis o pobiranju nadavka na uvozno in izvozno carino in na postranske takse in končno odločbo glede nabavljanja valut za potovanje v inozemstvo.

Mladinski koncert v Metliki. Med najlepše prireditve zadnjega časa v našem mestu mora pač sleherni šteti dva mladinska koncerta šolske mladine. Enega smo čuli po zimi, drugega pa 28. junija in 5. julija v obširni šolski sobi, ki je bila obakrat nabito polna. Prvič se je vsak odval povabilu brez posebnega pričakovanja. A nastop nas je vsakokrat očaral. Skoraj dveurni pestri program je zbor 40 otrok izvajal s čudovito pazljivostjo in dovršenostjo. Prvi koncert je obsegal 17 točk, drugi pa 22, otroci so peli vse na pamet, pavza je bila samo ena, več pesmi smo hoteli slišati ponovno. Mislim bi kdo, da bo tak spored preveč utrjujal, čeprav so bile pesmi tako izbrane, da se je prelajalo veselje v žalost in resnost v pobožnost otroške duše. A med hvaležnim občinstvom ni bilo nobene utrujenosti, pač pa polno hvale in zadovoljnosti. Pri obeh koncertih so pa bili tudi za razvedrilo za zadnje točke izborni otroški kupletji, kakršnih še nismo čuli. Skoda, da ni bil navzoč pri koncertih noben kritik, da bi podal svoje strokovno mnenje, ki bi bilo gotovo ugodno! — Priredil je koncerte in tudi s svojimi skladbami večino izpolnil tukajšnji g. kaplan in katehet Vinko Lovšin. Koliko truda in požrtvovalnosti je pri teh prilikah našlo svoj cvet, more umeti pa le tisti, ki je dan za dnevom čul iz naše šole vaje. Kažeta nam pa ta dva oba ponovljena koncerta tudi blagodejni vpliv dobrega vzgojitelja na mladino. Ze več mesecev nam ta mladinski zbor pod vodstvom svojega kateheta prepeva tudi pri najbolj obiskani nedeljski osmi sv. maši in je zaenkrat to pač najbolj urejen zbor v našem mestu. One, ki imajo skrbeti za poživitev nekaj lepega petja v Metliki, naj otroški glasovi predramijo.

Člani mariborskega narodnega gledališča Rasberger, Zeleznik in Kovačičeva gostujejo ravno te dni po Sloveniji. Do sedaj so nastopili v Ptuj Središču, Ormožu, Ljuto meru. Nadalje posetijo: Mursko Soboto, Gornjo Radgono, Slatino-Radenci, D. Lendavo, Konjice, Št. Jurij ob juž. žel., Dobro, Laško, Rimske toplice, Hrastnik, Radeče, Sevnico, Krško, Brežice, Kostanjevico, Novo mesto i. t. d. S svojim izbranim sporedom so bili deležni do sedaj povsodi splošnega priznanja.

Potresne sunke smo čutili — tako nam pišejo iz Cerkelj ob Krki — v soboto, nedeljo in v ponedeljek. V soboto ob pol 10 uri je bil prvi, drugi — precej močan — je bil ob 9 uri zvečer, a tretji ob 11 zvečer. V nedeljo med sv. mašo ob 10.45 uri je bil sunek lahek, dočim so v soboto zvečer ljudje prestrašeni že začeli bežati iz cerkve. V ponedeljek pa so se od 6.15 do 6.30 zjutraj razvrstili trije lahki i kratki sunki. Pri nas smo na vulkaničnih tleh, kar dokazujejo topli vrelci, ki se nahajajo v tukajšnji bližini. — Opažamo pa, da se po daljšem deževju zelo radi pojavljajo potresi. Pravijo, da se zemlja poseda. Če bo to točno, bomo zlezli pod morsk gladino, ko že sedaj nismo več kot 150 m nad morjem in torej najnižje ležeča župnija na Kranjskem. Ljudi obda ob vsakem potresnem sunku grozen strah, ker se niso pozabili na leto 1917, ko so se hiše rušile.

Vesetje in žalost. Na Ježici pri Ljubljani je imel preteklo nedeljo novo mašo ondolni rojak, g. Viljem Cunder. Domači, sorodniki in bližnji prijatelji novomašnika so se sešli tudi v ponedeljek na »ostanek«. Med njimi je bil tudi stric novomašnikov, posestnik Valentin Cunder iz Stožic, po domače Novak. Na željo svoje žene se je pa kmalu poslovil in šel zvažat žito v kozolec. Naložil je zvrhan voz. Sedečemu na vrhu snopja so na plitvem klanecu zdrknili povodci iz rok. Sklonil se je, da bi jih zgrabil — a izgubil je ravovesje ter padel na glavo tako nesrečno, da mu je kolo šlo čez vrat. Reče je še parkrat vzdihnil in umrl — v mlaki krvi. Vsaka pomoč je bila izključena. Groza je pretresla ne-le novomašnika in svate, ampak tudi vso sosesko. Škoda vrlga, pridnega 42 letnega moža, ki je zapustil tri otročiče.

Planinski dan na Triglavu. Na predlog agilne podružnice H. P. D. Sljeme v Zagrebu, bo v nedeljo, 19. julija planinski dan. V to svrhu se zberejo planinci iz cele Jugoslavije na vrhu Triglava v nedeljo, 19. t. m., odkoder se napotijo v hotel Zlatorog v Bohinju, kjer bo 20. t. m. zaključni sestanek. Kakor doznavamo, se je odzvalo temu vabilu tudi Srbsko pl. društvo, ki odpošlje večjo skupino članov na Triglav. — 26. t. m. priredi izlet na naše planine bosensko planinski društvo »Priroda« iz Sarajeva.

Poziv vpoklicanim rezervnim častnikom. Rezervni častniki ljubljanske in mariborske oblasti, ki so poklicani k orožnim vajam v Beograd ali v kraje Srbije in se odpeljejo v svoje garnizije v nedeljo 12. julija z brzovlakom, ki odhaja iz Ljubljane ob 5 popoldne ali ki vstopijo v ta vlak na prog, naj se v lastnem interesu pismeno javijo najkasneje do petka ob 10 dopoldne na naslov: Tone Zobeč, tiskovni referent pri velikem županu v Ljubljani.

Umrli je na Dunaju dne 5. julija g. Hugo Pollak, star znanec našim politikom, ko so bivali na Dunaju. Pokojni je bil urednik pri »Neue Freie Presse« in se je prvotno zanimal za jugoslovanske razmere. Blagemu možu hvaležen spomin!

Poučna predavanja v Dečjem domu v Ljubljani. Na prošnjo Društva slovenskih učiteljev se vrše v bolnici ta mesec predavanja o higieni dece, o splošni higieni, o tuberkulozi, o duševnem razvoju dojenčkov, o higieni žene, o prvi pomoči, o alkoholizmu itd. Predavanja imajo: dr. Ambrožič, dr. Pirc, dr. Oswald, dr. Jamar, dr. Puher, dr. Založkar, dr. Demšar in dr. Blumauer. Vseh slušateljcev je 30. Priglasilo pa se jih je mnogo več, zato nameravajo prirediti tudi v Mariboru enaka predavanja, ki so baš za učitelje, ki žive med slovenskim preprostim narodom, vsekakor velikega pomena.

Taborenje slovenskih skavtov je letos ob Bohinjskem jezeru v bližini Sv. Duha, kamor so se odpeljali 7. t. m. To je tretje taborenje slovenskih skavtov. Prvo leto so taborili ob izviru Kamniške Bistrice, lansko leto so si postavili šotore nad Lampretovim bazarjem ob bistri Završnici, letos bodo pa uživali zdrav zrak in lepoto planinskega sveta v Bohinju, ki jim bo izvestno ostal kakor Kamniška Bistrica in Završnica v najlepšem spominu.

Sleparski urar. Po raznih krajih Slovenije hodi neki Jernej Dolinar, ki se izdaja za urarskega pomočnika, in sprejema razna naročila in popravila. Odnesele je že več ur, več predumov in pokradel tudi že več obleke, perila, ur in tudi več denarja. Koliko je napravil škode, še niso ugotovili, ker se še niso vse oškodovane stranke prijavile.

Pretepen nabiralec gob. Delavec Ivan Čadež je nabiral okrog Podutika gobe. Med nabiranjem je prišel k posestnici Povenškovi, s katero se je razgovarjal o navadnih stvarih. V tem pa sta prišla njena sestra in mož od sestre, ki sta Čadeža, katerega sta smatrala za nevarnega postopača, tako pretepla, da so ga morali prepeljati v ljubljansko bolnico.

Javna licitacija. Gradbeno ravnateljstvo v Ljubljani razpisuje na dan 30. julija 1925 javno ofertalno licitacijo za oddajo zgradbe novega železobetonskega mostu čez Savo pri Sv. Janezu ob Bohinjskem jezeru. Podrobnejši podatki so razvidni iz razglasa v »Uradnem listu«.

Hrastniški pralni prašek zastopa dvojno načel: dobro in poceni.

— Bluze najnovejše priporoča trdka Krištofič-Bučar, Ljubljana, Stari trg. 1447

ZOBNI ATELJE F. OGRIČ-A NOVO MESTO
ZAPRT DO KONCA JULIJA

Iz Ljubljane.

Kralj Aleksander v Ljubljani. Včeraj dopoldne ob tričetrt na 12 se je pripeljal kralj Aleksander v Ljubljano in sicer v spremstvu divizionarja tukajšnje divizije. Ogledal si je mesto in se takoj vrnil na Bled. Pred pošto ga je ljudstvo spoznalo in ga prisrčno pozdravljalo.

Frančiškanski samostan v Ljubljani je prišel včeraj vizitirat P. dr. Fran Lulič, generalni vizitator. Oče generalni vizitator se nahaja na vizitaciji v Sloveniji od 4. junija. Odličnega gosta v naši sredi prisrčno pozdravljamo!

Umrli je 6. julija v bolnici g. ing. Jaro mir H a p u š, gradbeni nadsvetnik v p. Pokojni je bil rodom Čeh, ki je kot mlad inženier stopil na Kranjskem v gradbeno službo, kjer se je izkazal kot veščak. Bil je splošno priljubljen. Letos je slavil 70 letnico. Pogreb bo danes popoldne ob 5 iz deželne bolnice. Naj v miru počiva!

25 letnico zvestega in odličnega dela v Jugoslovanski tiskarni je obhajal preteklo nedeljo črkostavec gosp. Franc Vrečar. Jubilaru iskreno čestitamo z željo, da bi ga Bog še dolgo vrsto let ohranil grafični umetnosti.

Zanimivo predavanje g. Eggenbergerja o načinu, kako ohraniti sadni most ali vino skozi celo leto v sodih brez alkohola, je bilo v ponedeljek zvečer razmeroma dobro obiskano. Interesenti so pokazali veliko zanimanje za res vелеvažno gospodarsko vprašanje. Včeraj popoldne je gosp. izumitelj sam na dvorišču dr. Krekove gospodinske šole kazal, kako se to delo vrši v praksi. Ponovno opozarjamo vse zainteresirane, da ne zamudijo prilike, ki se jim nudi: danes ob 13 se vrše istotam praktična predavanja (Selenburgova ul. 1), h katerim so vsi uljudno vabljeni. Brezplačna vstopnica se dobi v pisarni »Svete Vojske« na Poljanskem nasipu 10.

Z ljubljanskimi ulic. Ljubljanske ulice so zadnje mesce dobile precej pisano lice. Nekatero so pregrajene, razkopane, preprežene s kamenjem in gramozom, na drugih zopet mrgoli kopačev, vdevačev kock, iz kanalov puhti star smrad, moderna tehnika izpodjeda primitivno kanalizacijo, razluščeno opeko nadomeščajo velike, obsežne betonske cevi. — Ljubljana bo kmalu modernejša pod zemljo, kot je v svojem vidnem licu. Prav je tako, kajti Ljubljancem je v svoji bistvenosti primitiven, zadovoljen z malim, pa čeprav rad vedno kritizira, kritizira prav po ljubljansko. Kljub velikopoteznosti magistrata, je simbol Ljubljane še vedno Vodnikov trg z mesarskimi stojnicami šentpeterskega kova in gostilne Kolovrat, Figovec, Česnovar in Tišler. Kavarna Union je za pohlevno slovensko inteligenco univerze, gimnazij in uradov. Slon za trgovce, včasih tudi za verižnike. Zvezda je nekako dalmatinsko zatočišče, gosposka in v velikomestnem stilu, človek si skoro ne upa vanjo. — Ljubljancem je rad udoben in mu je vsako žrtvovanje na račun mode zoprno. Zato je tudi zunanje lice Ljubljane popoln odsev mentalitete, njenih stanovalcev. Magistrat dela in dela, lice bo pa najbrž ostalo. Tivoli je nekaj zabrisal svojo ljubljansko prvotnost, ljubljanski grad jo je obdržal v celoti, vsaj puste mujo in se ne zmenijo zanj. Pota zanj so čisto ljubljanska: lesene, sprhnele ograje ob njih, zveržene steze, skrivljene črte pri nasadih, pola pol zarastla, pol izhojena in pol pečena, kakor zna skrbeti dež in nalič. Vsaj naravnosti je še nekaj. Ko tako ogledujemo Ljubljano, kanalizacijo, razkopavanje grobov, igranje z lobanjami in kostmi na Vodnikovem trgu, uidejo ti misli bogve kam. Na Bregu stoji od nevečje roke postavljena koliba, nadomešča naj stanovanje... in na polju nepregledna vrsta vagonov, ob vagonih pletejo ženske nogavice, otroci se senčijo med kolesjem, skozi razpoke vagonov zehči vročina in žre obraze... Magistrat dela in dela, zemljo in cesto previra, ustvarja ljubljanskim cestam izgajeno lice, po cestah pa hodi klavirno in izgajeno ljudstvo, ki se boji noči, in se najbolj boji zime... Na to večkrat mislim...

Veleobrati, trgovci in obrtniki, za katere velja obrtni red, se opozarjajo, da priglasijo za volitev prisodnikov in namestnikov obrtnega sodišča in obrtnih prisodnikov prizivnega sodišča — najkasneje do srede, 15. julija 1925 mestnemu magistratu svoj obrt ter svoje nameščence obojega spola, ki so bili zaposleni dne 22. junija 1925 v njih obratu, so izpolnili 20. leto ter bivajo že najmanj leto dni v tuzemstvu in ne pripadajo stanu učencev. — Tiskovine za te priprave se dobe brezplačno pri mestnem magistratu, »na posvetovainica, soba št. 22.

Za ubogo oslepele ženo so doslej izročili naši upravi razni dobrotniki, ki nočejo biti imenovani, 235 Din, kateri znesek smo odpisali na naslov uboge žene. Bog stoterno povrbi vsem blagim darovalcem in obudi še novih dobrotnikov!

Pobegnili je iz Brda pri Šiški 20letna Franciška Oblakova. S sabo je vzela obleko in perilo. Sumijo, da jo je zvodila kaka tajna družba.

Iz Štajerske.

† **Župnik Ivan Kogelnik.** V nedeljo 5. julija zvečer je po dolgi, hudi bolezni preminul v Trbnjavi tamošnji župnik g. Ivan Nep. Kogelnik, star šele 46 let. Rodil se je dne 10. maja 1879 v Podklancu, župnije Črneče kot sin uglednih slovenskih staršev; bil je v mašnika posvečen dne 19. julija 1903 in je daroval prvo sv. mašo v slovit romarski cerkvi Sv. Križa nad Dravogradom 26. julija 1903. Služboval je kot kaplan pri častiljivem starčku Sim. Inokotu, dekanu v Zabučah in na Sv. Višarjah, v Dobrlivasi, kot provizor v Apačah in Vovbrah, kot večletni župnik na Radišah, kjer je bil pri Slovencih zelo priljubljen. Decembra 1918 je moral bežati pred tolpo nemških vojskarskih vojščakov, se je povrnil pozneje na župnijo, katero pa je moral po nesrečnem plebiscitu na migljaj celovškega ordinariata, oziroma ultranemškega generalnega vikarja dr. Quittla zopet zapustiti. Deloval je potem kot kaplan v Dravogradu in Črni, a je dne 11. novembra 1921 nastopil župnijo Trbnje, kjer je zdaj po dolgem trpljenju, previden s sv. zakramenti, bogudvan umrl. Novica o njegovi smrti bo pretresla njegove številne znanke in prijatelje. Sivolasin njegovim staršem, bratu in sestrami naše iskreno sožalje! — Pogreb se vrši danes jutraj na pokopališču v Črnečah. Ljubi Ivan, Bog Ti daj večni mir in pokoj!

Gornja Radgona. V nedeljo smo imeli praznik, kakor ga naša obmejna točka ne pomni. Cvet mariborske orlovske ekspoziture, ljubomorsko orlovsko okrožje, je priredilo tu svojo okrožno prireditve. Naš odsek je komaj pred mesecem ustanovljen, pokazal četo z osmimi kroji in 24 člani civilisti. Ob nedeljskem zletu pa se je svet prepričal, da je Prlekija orlovska. 80 članov v krojih, nad 100 članic in naraščajnikov, članov in članic v civilu, ogromen tabor po maši, nad tisoč gledalcev popoldanske prireditve, vse to je pričalo: Prlekija je orlovska, ne pomaga nič! Celotna našega župana je stvar skrbela, da je sklical v soboto sejo o tem, ali naj se izobesi zastava iz občinske hiše. In pogruntali so jo: zastava se ne izobesi, češ: to je vse politično! G. župan! Kaj pa takrat, ko ste izobesili zastavo ob sokolski prireditvi — se niste nič vprašali? Ali ne vidite, da gre mladina z življenjem preko vseh formalnih sklepov? Ob meji države pa so še nekateri ljudje tako matenkostni! Ljudstvo je govorilo — odločno in jasno in to je: Prlekija je orlovska!

Huda nevihta. Po zelo hudi dopoldanski vročini se je v Sv. Jurju ob južni žel. 6. julija okoli 1 popoldne zgrnila nad vso okolico silna nevihta. Med hudim nalivom je tudi pogosto in močno grmel, med tem je tudi dvakrat treščilo. Ena strela je užgala kozolec posestniku Jožku Zdošeku v Podgorju, ki je bil sam z družino ravno v tem trenutku pod kozolcem in je nalagal ječmen. Ljudem se ni zgodilo nič, kozolec pa je navzile obrambi po požarni brambi pogorel do tal. Druga strela pa je udarila v hišo Hermana Kincla, gostilničarja, vendar pa ni užgala, pač pa je v dveh sobah opraskala omet; najbolj čudno pa je, da je domačo hčerko opraskala na ušesu — brez večje nezdode.

Zveza podružnic S. P. D. v mariborski oblasti. Kakor je »Slovenec« že svoječasi točno poročal, se je ustanovila za mariborsko oblast Zveza podružnic SPD. v mariborski oblasti s sedežem v Mariboru. Člani te zveze so vsi predsedniki podružnic. Izvršni odbor se je pa sestavljal tako-le: Načelnik: sodni svetnik dr. Davorin Senjor, odborniki pa odvetniški kandidat dr. Makso Šnuderl in tovarniški ravatelj I. Gorišek v Rušah. — Zveza seje bojda ustanovila v obrambo proti novim pravilom, ki so se sprejela na zadnjem občnem zboru Osrednjega društva. Po strogi presoji novih pravil je smatrali te vsekakor za veliko boljše posebno z ozirom na podružnice, kakor so pa stara pravila. Zato je boj proti novim pravilom od strani podružnic nerazumljiv, ker bodo na ta način obveljala pač dosedanja stara pravila.

IZ MARIBORA.

Mariborski starešinski klub ima danes izreden sestanek v Zadrugi gospodarski banki ob 8 zvečer. Na sestanku poroča delegat iz Ljubljane g. dr. Puntar. Prosimo vse člane, da se sestanaka sigurno udeležijo.

Narodno gledališče. Kakor čujemo, je poslal policijski komisariat upravi narodnega gledališča v Mariboru dopis, kjer pravi, da v bodoči sezoni iz varstvenih razlogov ne bi bilo mogoče več dovoliti gledaliških predstav, ako se gledališka notranost temu primerno ne popravi in ne preuredi. Stvar je res uvaževanja vredna in jo bodo morali merodajni činitelji upoštevati, kar bo mariborskemu gledališču samo v korist.

Osebnost. Dr. Grmovšek je imenovan za pravnega praktikanca na tukajšnjem okrožnem sodišču.

V pokoj je stopil g. nadučitelj Vabič, zaslužen solnik v Mariboru.

Prevzetje Anglo-Austrijske Bank. Bivši ravatelj in podravatelj Anglo-banke g. Malby in g. Storch sta upokojena in kot ravatelj nove podružnice Hrv. eskomptne banke je imenovan g. Herman, bivši ravatelj Centralne banke v Mariboru. Dolgemu ugibanju in domnevanju je s tem storjen konec. Prostore in vse posle Anglo-banke podružnice v Mariboru je prevzela Hrvatska eskomptna banka v Zagrebu, ki je v ta namen, kakor omenjeno, ustanovila svojo podružnico v Mariboru. Bivše »Slovenčevce« poročilo se je torej do pičice izpolnilo!

Večji tihotapski družbi, ki je tihotapila svilo, so prišli na sled. Njej na čelu je stal Henrik Gabler, dunajski trgovec. Oblast je prizadela zasledila in eden med njimi je že dobil »zaslužek« enoletni arest in 350.000 Din denarne kazni.

70 strojnih ključavničarjev, 70 mizarjev, 20 slikarjev-pleskarjev in 6 črkoslikarjev rabi za takojšen vstop tovarna vagonov v Srbiji. Sprejmejo se predvsem taki, ki so že delali v kakšni tovarni vagonov ali pri sličnem delu. Zglasiti se je t a k o j osebo ali pismo pri Državni borzi dela v Mariboru, Slomškov trg 3. Pismene ponudbe morajo vsebovati natančen popis vrste sedanjega dela in pri kom. Natančnejši pogoji se bodo zvedeli v sredo 15. julija dopoldne pri Državni borzi dela, kjer bosta sprejemala delavce 2 zastopnika tvrdke. Kdor se pravilno pismeno javi, dobi tudi pismen odgovor in ni treba nikomur hoditi vprašati osebo, ker vozni stroški v Maribor se ne povrnejo.

Državna borza dela izkazuje za čas od 28. junija do 4. julija prijavo 275 razpoložljivih mest, 185 brezposelnih, 50 uspešnih nakazil dela, 12 oseb pa je odpotovalo. V času od 1. januarja do 4. julija pa je bilo prijavljenih 3360 razpoložljivih mest, 5155 brezposelnih, 1483 je bilo uspešnih nakazil dela in odpotovalo je 376 oseb.

Umrla je Friderika Richter, soproga zastopnika tvrdke Berndorf v Mariboru, kjer je že dalje časa stanovala. V četrtek 2. julija jo je zadela nenadoma doma na stanovanju možganska kap. Po veri je bila protestantka. Njenemu možu ni ugajalo nobeno mariborskih pokopališč. Zato je sklenil pokopati jo v Rušah ob vznožju Pohorja, katerega krasoto je pokojna zelo ljubila v življenju. Pokopali so jo 5. julija v Rušah po protestantskem obredu.

Ogal državne in tržne ceste naj bi se na željo nekega kovača spremenil v pravcati vaški muzej starih voz. Tamkajšnje avtodelavnice gospoda Juga namerava ta kovač preurediti v navadno podkovsko in vozovno kovačijo. Sosedje te okolice protestiramo proti takemu olepševanju našega prometnega kraja, to tembolj, ker povzroča tak obrat neprijeten smrad od konjskih kopit in ogljenih plinov ter ropot, ki je vsled bližine javne bolnice in večjih stanovanjskih hiš nedopusten. Ape-liramo na merodajno obrtno oblast, da pri podelitvi takih koncesij upošteva ta načela ter skrbi za to, da se spravijo take kovačije na kraj, kjer so razmere za to bolj ugodne. — Sosedje.

Kolesa J. Gorec

Vsi DELI, OPREMA in PNEVMATIKA na zalogi!

Iz ostale Jugoslavije.

Občni zbor »Matice Hrvatske«. Dne 6. julija se je vršil v Zagrebu občni zbor »Matice Hrvatske«, na katerem je bil navzoč tudi zastopnik »Srpske književne zadruge«. Zbor je sklenil, da izda povodom 1000 letnice hrvatskega kraljevstva poljudno delo v 6 zvezkih, ki bo obsegalo celotni razvoj hrvatskega naroda na polju duševne in materialne kulture do današnjega dne. Letos izda Matica dela izpod peres Kosorja, Delića, Kovačevića in Kučere ter dva prevoda iz svetovne književnosti. Lani je Matica izdala knjige za leto 1922, letos izidejo za leto 1923, tako da začne leta 1923 redno izdajati. Skupno premoženje M. H. znaša 1.190.087 Din, pasiva pa 1.196.691 Din. — V umetnostno-literarni odsek so bili na novo izvoljeni prof. Ljubo Babič, dr. Mile Budak in dr. Stjepan Ivšić. — Ustanovnina se je zvišala na 1000 Din.

Železničarski kongres v Zagrebu. Minolo nedeljo se je vršil v Zagrebu kongres jugoslovanskih narodnih železničarjev. Navzočih je bilo 200 delegatov in do 3000 članov. Vlado sta zastopala veliki župan dr. Zuccini in železniški ravatelj Jovanović. Po običajnih poročilih so sprejeli resolucijo o železničarskih zahtevah, ki jo predložijo vladi. Pri volitvi novega osrednjega odbora je bilo precej hrupa proti predsedništvu kandidatu Slavoj Milivojeviću iz Beograda, ki je bil pa končno vendarle izvoljen. Popoldne je ljubljanska železničarska godba koncertirala na Zrinjevcu.

Uspehi strogega tržnega nadzorstva v Zagrebu. Mestni tržni laboratorij v Zagrebu je tekom preteklega meseca izvršil 155 preiskav mleka in 22 preiskav smetane; potvorbo je dognal samo v 14 slučajih, kar pomenja naprositi prejšnjemu stanju izredno izboljšanje.

Odločno pobijanje draginje v Zagrebu. Zagrebški mestni protidraginjski odbor je v zadnji seji zavrnil ugovore gostilničarjev proti

znižanju cen v gostilnah in kavarnah in sklenil, da ostanejo znižane cene brezpogojno v veljavi. Dovolil je le popravko nekaterih zmot pri kategorizaciji lokalov. Proti vsaki kršitvi novih cen se uporabijo najstrožje kazni z zaviteljivo obrata in odtegnitvijo koncesije.

Proti odebelosti deluje s kolosalnim uspehom samo Vilfanov čaj.

Dobiva se v vseh lekarnah in drogerijah. Proizvaja Laboratorij Mr. D. Vilfan, Zagreb, Illica 204

Iz Primorske.

Kako si Italijani predstavljajo italijansko-jugoslovansko prijateljstvo. Tržaški »Piccolo« nevtrudno nadaljuje razpravo o gospodarski obnovi Reke. Njegov reški poročevalec Tranquilli zaključuje svoje zadnje poročilo sledeče: »Jugoslavija bo vse storila, da bo imela svoje lastne ladje, svoje lastne pomorske zveze, da bo mogla na Jadranu razviti svojo narodno zastavo in zagospodarovati nad tujimi tržišči. Iz bistveno političnega razloga mora italijanska vlada vse to preprečiti. Če bo vlada reško plovstvo zanemarjala, se bo jugoslovanska mornarica s tem koristila tudi ob mali podpori, ki ji jo daje belgrajska vlada. Ta mladi narod ima globok mornarski ponos in teži za posestjo močne mornarice. Vse bo zamujeno tisti dan, ko jugoslovanska mornarica s pomočjo tujega kapitala zavzame sredozemsko, prekoceansko in jadransko zveze; Italija bo morala sprejeti jugoslovansko konkurenco in v bližnji bodočnosti morada tudi nadvladati. Toda danes tuji nimajo nobenega interesa na tem, da pomagajo dvigniti šibko brodogej (jugoslovansko). To morajo izkoristiti Italijani in vlada, kajti afirmacija italijanskega pomorstva v zgornjem Jadranu pomenja gospodarsko osvojitve jugoslovanskega zaledja in dobičkanosno skladnost v odnošjih med obema narodoma.« — To je odkritosrčno povedano.

Za svobodo časopisja!

(Govor dr. Josipa Hohnjeca v zakonodajnem odboru 27. junija 1925.)

Gospodje poslanci! Cesar Napoleon Veliki je tisku dal sijajno spričevanje. Imenoval je namreč časnik, ki ga je izdajal znani nemški pisatelj Görres pod imenom »Rheinischer Merkur« in v katerem je navdušeno in ostro pisal za svobodo ljudstva in domovine, poleg Anglije, Prusije, Avstrije in Rusije peto, njemu sovražno velesilo.

Moč časopisja.

Tisk je v istini velesila. Prej se je podarjalo: »Denar je sveta vladar.« Z nič manjšim pravom bi se moglo z ozirom na sedanje prilike reči: »Papir vlada svet.« To je papir, ki prihaja izpod tiskarskega stroja: knjige, brošure in zlasti listi in časniki.

Tisk obvladuje vse na svetu: veliko in malo, vladarje in narode, kapital in znanost, kratko rečeno človeškega duha v vsem njegovem mnogovrstnem udejstvovanju na znotraj in na zunaj. Njegov interesni krog obsega ves svet in vse človeštvo. On poroča in razpravlja o politiki domače države in drugih držav, o zakonih in o sodnih razpravah, o nesrečah in zločinih, o religiji in šoli, o književnosti in gledališču, o športu in zabavi, o naravi in svetu, o poljskem in domačem gospodarstvu, o obrti in trgovini, kratko o vsem, kar je obseženo v pojmihi narava in kultura.

Pero in tiskalno črnilo sta sicer neznatni, pa zelo izdatni sredstva, s katerima so se dobojevale duševne bitke. Verska reformacija XVI. stoletja, francoska revolucija in vsi tisti ljudski pokreti, ki so kakor orkan porušili to, kar je bilo staro, slabo in trdno, ter preobrazili politično in kulturno obličje zemlje, vsi ti pokreti so bili omogočeni in uspešni, ker so se posluževali tiska kot svojega najbolj učinkovitega orodja in orožja.

V moderni dobi je časnik postal univerzalni liferant duševne hrane za cele ljudske sloje. Za velik del ljudstva so dnevnik in tednik edini vir za politično izobrazbo. To velja predvsem za takozvane nižje in srednje sloje, pa tudi za višje sloje, ki črpajo iz časnikov svojo dnevno politično orientacijo. Časnik je dandanes vsakdanji, dostikrat edini duševni kruh nešteli, njegova sodba je credo stotisočev in milijonov.

Njegove naloge.

Zato ima časnik nalogo, da pospešuje duševno in moralno izobrazbo ljudstva ter da se kot njegov politični svetovalec bori samo za resnično pravico in poštenost. To je časnik dolžan storiti kot organ javnega mnenja. Javno mnenje kot posledica suverenosti ljudske volje je dandanes velika sila. Da je to mnenje pravilno in pravično, mora biti orientirano ob večnih principih moralnega svetovnega reda. Čim bolj se ljudstvo in vsi njegovi sloji aktivno udeležujejo javnega življenja, tembolj je med ljudstvom narasla samozavest in čut svobode in s tem moč javnega mnenja. Zato se mora časnik čutiti kot orodje za moralno vzgojo ljudstva ter kot njegov politični svetovalec za resnico in pravico. Ako pojmuje s tega stališča svojo nalogo, bo dober organ in blagorodno sredstvo javnega mnenja, v nasprotnem slučaju pa bo njegov kvaritelj in zastrupilevalec.

V časniku se zrcali ne samo politično, marveč vse javno, duševno, moralno in gospodarsko življenje naroda. Dejstvo je, da tisk čimdalje, tem bolj obvladuje ter določuje vse duševno množstveno življenje narodov. To razsežno vplivanje je omogočeno vsled velike razširjenosti časopisja. Na kongresu angleških časnikarjev leta 1899. se je ugotovilo, da izhaja v vseh petih delih sveta nad 80.000 časnikov.

Velik del modernega časopisja — zaslužjen velekapitalu.

Tekom časa je velik del časopisja izgubil izpred oči svoj prvoten ideal in svoje visoke cilje. Misel duševnega vplivanja na ljudstvo, namen intelektualnega, moralnega in kulturnega povzdiga ljudstva je stopil v ozadje. V prvo vrsto pa se je pomaknilo vprašanje: »Kako je mogoče z razprodajo tiskanskega papirja doseči največji dobiček?« Tako je časništvo postalo trgovsko podjetje.

Deloma je to tudi posledica v razvoju modernega časniškega obrata. Moderni časnik, ako hoče zadovoljiti narasle zahteve čitateljev, se mora poslužiti telegrafa in telefona ter mora biti opremljen z najnovejšimi stroji in z obsežnim informacijskim aparatom. V to svrhu je potreben kapital; pisatelji, literati in žurnalisti navadno ne razpolagajo z materialnimi sredstvi. V tem oziru je v njihovih žepih vacuum perpetuum — vedna praznina. (Veselo!) Potreben je izdajatelj. Poleg zgolj duševnega interesa pisateljev se z vso močjo pojavljajo in uveljavljajo materialni interes izdajateljev. Tako se je časništvo razvilo v trgovsko podjetje ter je bil zgolj trgovski značaj časopisja zapečaten. Časnik je postal plen trgovskega materializma ter je prišel v suženjstvo kapitalizma. Vplivno, velikomestno časopisje je po večini prešlo v roke spekulacijskega in borznega kapitala. Takšen časniški tip dandanes prevladuje v Ameriki. V Franciji je zveza med časopisjem in bankami najširnejša, ki se da misliti. Isto tudi velja za večino večjih listov v naši državi.

Gmotna odvisnost od kapitalističnih in vefinancijskih krogov se zrcali v duhu, ki prešinja to časopisje. To je duh, ki je popolnoma drugačen od one duševne svobode, katero je nad vse ljubil tebanški filozof Krates, ki je nekoč veliko zlata vrgel v morje z besedami: »Proč z vami v globočino, ve slabe želje! Utopiti vas hočem, da ne bom od vas potopljen.« To je duh onih, ki plešejo okoli zlatega teleta, mu služijo, ga proslavljajo ter mu dovajajo nove pristaše. (Burno pritrjevanje.)

Pod okriljem tega duha se je razpasla najgrša podkupljivost. Pri gotovih velikih časnikih se da kupiti vse: uvodni članek, krajevna notica, oddelek za zabavno blebetanje, Rimski cesar Septimius Severus je rekel: »Zamašite vojaku žrelo, vse drugo pustite v nemar!« Danes bi se moglo ter tudi moralo reči: »Zamašite žrelo visoki financij in njenemu časopisju, vse drugo pustite v nemar!« To časopisje dela brez ozira na suverenost ljudstva javno mnenje, katero mora biti v skladu z interesi kapitalizma. Vsi drugi vidiki: moralni, kulturni in socialni, ne pridejo v poštev ali pa se samo včasih upoštevajo kot drugotni činitelj. Ker je za časniška podvzvetja te vrste merodajno le komercialno stališče večjega dobička, ne pa ozirom na načela vere in morale, se v njih vrši najgrša in najopasnejša spekulacija na slabost človeške narave, razpaljujejo se strasti in s pornografičnimi spisi se zastruplja volja in srce čitateljev, zlasti razvedne mladine.

Kako Rousseau karakterizira brezverskega časnikarja.

Rousseau v svojem delu »O vplivu znanosti in umetnosti« izraža o takih časnikarjih tole nadvse ostro sodbo: »Dal Bog, da bi večina teh pisateljev ostala brezdelna! Toda ti puhloslovci pridejo od vseh strani, oboroženi z nespametnimi teorijami, da bi potresli glavne stebre ver ter izpodkopali čednost. Prezirno se smehljajo starim besedam »domovina« in »religija« ter uporabljajo ves svoj talent in vse svoje znanje, da bi to, kar je ljudem sveto, porušili ter poteptali v prah. Eden zatrjuje da ni drugega Boga kakor svet; drugi, da je razlika med dobrim in slabim himera (izmišljava); tretji, da se smejo ljudje brez pomisleka kakor volkovi v puščini med seboj požreti. To je modrost, ki jo nas učijo ter jo zapuščajo v dedščino zanamcem od roda do roda. Ali je poganstvo, če tudi prepuščeno vsem zmotam človeškega razuma, kakor je bilo, zapustilo potomstvu kaj takega, kar bi se dalo primerjati s tistimi spomeniki sramote, katero je pod vladjo evangelija ustvarilo za njega časopisje?«

Dekadence časopisja z višine njegove naloge je postala neizbežna, ko je nad njim zavladovalo židovstvo. Že iz nadoblasti židovstva na denarnem trgu sledi njegova supremacija nad časopisjem. Bolj kot logika to dokazuje statistika: časniki so vedno bolj in bolj prehajali v roke židov, po nekod so celo postali njihov monopol. O slabih lastnostih in o škodljivem vplivu židovskega časopisja ni treba posebej govoriti, ker tukaj velja v potencialni meri vse to, kar sem ravnokar navedel o tistem časopisju ki je udinjano materialističnemu duhu.

Ko je bil leta 1823. izdan zakon, ki dovoljuje ženitev med kristjani in židi, je bil Goethe razkačen ter je »s strastno jezo« prerokoval izpodkopavanje vseh moralnih...

V veliko širši in nevarnejši meri se pojavlja ta moralna razkrojitev in razrušitev kot posledica one tesne zveze, ki jo je židovstvo potom čenopisja sklopilo z duhom sedanjega časa. Zadostuje naj, da samo še navedemo besede znanega pisatelja sloveče knjige »Osnove 20. stoletja« Houston Stewart Chamberlaina, ki pravi: »Danes se javno mnenje tako hudo bga in zavaja, ker židje v dejanjih kažejo svoje nespravljivo sovražstvo pred vsem zoper vsak pojav krščanske vere.«

Zoper te žalibog tako goste, jake in zelo škodljive izrastle časopisja vodijo borbo oni časniki, ki so si v svesti svoje vzvišene naloge, pa tudi svoje velike odgovornosti. To so pravi prijatelji ljudstva, njegovi večji in vneti branitelji v gospodarskem, prosvetnem, moralnem in nacionalnem oziru.

Ti časniki zaslužijo v polni meri, da se podpirajo, ne pa da se ovirajo v svojem plemenitem in blagovitem delovanju. In ravno ti časniki so po zakonskem predlogu o tisku najhujše ogroženi, ker se njihova svoboda tako zmanjšuje, prikrajuje, zožuje in utesnuje, da je njena količina faktično manjša nego ničla. (Dalje sledi.)

Ugoden nakup češkega in angl. sušna. kamgarna, ševčota, listra, platna ter raznih podlog za moške obleke in damske kostume iz prvovrstnih čeških in angl. tovarn je mogoče edino le v spec. razpošiljalnici **JOSIP IVANČIČ**, Ljubljana, Miklošičeva c. 4 (naspr. frančiškanske cerkve). Vseled dvigla dinarja na vse blago 10% popust. - Ne zamudite prilike! Prepričajte se! Dobavljati tudi na obroke po originalnih prodajnih cenah! 3979

Poštni vestnik.

Kongres poštne uradnikov v Belgradu. V nedeljo, 12. t. m. se vrši v Belgradu kongres poštne uradnikov cele naše države. Ob tem času se vršijo tudi volitve predsednika Zveze poštne organizacij za kraljevino SHS, katerim je sedaj načeloval inšpektor poštne in brzojavne ministrstva Tomo Jovanović. Za te volitve vlada veliko zanimanje med poštne uradniki zlasti pa v Belgradu, ker je stališče Tomo Jovanovića močno omajano. Zatrjuje se, da bo prihodnji predsednik Zveze poštne organizacij za našo državo — pomočnik generalnega ravnatelja poštne in brzojavne ministrstva Krsto Popović, ki je znan nasprotnik Tomo Jovanovića.

Poštni sli in službena doba. Pravico do priznanja službene dobe pred 1. 1910 imajo samo pragmatični nižji poštne uslužbenci, t. j. tisti, ki so bili prevedeni po novem uradniškem zakonu za služabnike ali zvaničnike. Pavšalni sluga, poštne ali sli in dnevnica niso pragmatični uslužbenci in se nanje to ne nanaša. Tisti pragmatični nižji poštne nameščenci (služitelji in zvaničniki), katerim se ob prevedbi ni vstela službena doba pred 1910, naj vložijo prošnjo na pošto ravnateljstvo, da se jim šteje službena doba od 21. leta starosti. Prošnja je treba priložiti uradno potrjeno pošto, kjer so službovali. V potrdilu mora biti natančno označen čas, od kdaj pa do kdaj so službovali pri posameznih poštah. Brez tega potrdila ne bodo službena leta nikomur priznana. Kdor je plačeval prispevek v provizijski sklad, naj priloži tudi dotično knjižico, če jo ima. Prošnja je prosta kolkovine po členu 128 zakona o drž. nam. — Nepragmatičnim slugam pri poštah 1. in 2. razr. grede po novem pravilniku o prenašanju in prevažanju poštne pošiljke zvišani prejemki s 1. julijem, poštne slom pa s 1. novembrom t. l.

Razpisane so pošte: Črna pri Prevaljah, Moste pri Ljubljani, Ljubno, Rogaševci, Sv. Lovrenca pri Mariboru, Toplice pri Novem mestu, Raka, Sv. Križ pri Kostanjevici, Koprivnik pri Kočevju, Pišec, Topolšica, Bohinjska Bela, Jurkloster, Koprivnica pri Brežicah, Zetale in Kottje. Prošnje naj se vlagajo pri poštne in brzojavne ravnateljstvu v Ljubljani. Rok za natečaj 14 dni.

Razglas o nevročljivih poštne pošiljkah za mesec maj 1925 je izšel tle dni in je bil razposlan na vse pošte v Sloveniji, kjer je razobešen v prostoru za stranke občinstvu v pogled.

Osebnostne izpremembe v poštne službi. Premeščeni so: Terezija Znidaršič iz Dol. Logatca v Planino pri Rakeku, Leopold Rihar k poštne uradu 2 v Ljubljani, Antonija Koželj iz Ljubljane v Moravce, Josip Lavelli iz Celja v Zalec, Anton Kroflič iz Ljubljane v Celje, Marija Kasjak iz Sv. Lovrenca pri Mariboru v Krško vas.

Zveza poštne organizacij. Iz poročila društvenega blagajnika posnemamo, da je imela omenjena organizacija v preteklem poslovnem letu 29.722.65 Din dohodkov in 25.524.45 Din izdatkov. Koncem leta 1924 je znašalo društveno imetje v gotovini 8.037.17 Din. — Večletni društveni predsednik Urbančič je odločil predsedstvo Zveze. Na njegovo mesto je bil na občnem zboru poštne organizacij izvoljen Josko Jakše. Za tajnika sta bila izvoljena Joško Campa in pa Srečko Staut, za preglednike računov pa Karel Apih, Martin Ban in L. Kovačič.

Po svetu.

Aretacija vlomilcev v vatikansko zakladnico. Rimska policija je imela topot srečo: V par dneh je izsledila tatove, ki so bili vlomili v zakladnico pri sv. Petru in zaplenila ukradene predmete. Imena glavnih krivcev doslej še niso znana; vsega so zaprli do 15 oseb. Tatove so zasačili na sledeč način: Kvestura je bila zvedela pred približno 20 dnevi, da išče neki rimski čevljar — Marino Stella — osebo, ki bi hotela kupiti dragocenošne ogromne vrednosti. Načelnik policije Cadolino je nato poveril podkomisarja Marottija z nalogo, da stopi s čevljarjem v zvezo kot da hoče kupiti dotične predmete. Čevljar se je dal speljati na led in je obljubil, da bosta z Marottijem napravila kupčijo. V tem se je izvršila tatvina v Vatikanu. Policija se je takoj spomnila svojega moža — čevljarja Stelle. Obkolila je delavnico in vdrla vanjo. Dejanjsko je našla v njej dragoceni vatikanski plen in ga spravila na varno, istočasno pa polovila in zaprla domalega vse krivce. V Vatikanu so poročilo o posrečeni akciji policije pozdravili z velikim zadovoljstvom.

»Popolo« zopet izhaja. Rimska prefektura je potrdila novega odgovornega urednika glavnega popularnega glasila »Popolo«, ki je začelo dne 3. t. m. zopet izhajati.

Kaj pripravljajo Mussolini? Kom. Alberti, ki se vrača vsled prekinjenih pogajanj z ameriško vlado v vprašanju dolgov v Italijo, je pred svojim odhodom v Evropo sprejel italijanske bankirje v New Yorku, je izjavil, da dobe defetisti, ki so povzročili padec lire, trdo lekcijo. Mussolini ima pripravljeno krepko protiakcijo, ki jo bo z vsjo svojo genialno strategijo uveljavil, kakor hitro bo nastopil ugoden trenutek za to. Bomo videli, kaj bo!

Na rimskem kapitolu so odprli nov majhen park. Na marmornatih skalah so izklesali sedeže; napravili so posebno okno z razgledom na Forum Romanum.

Za sportne prireditve v Milanu izdajajo od 28. maja do 30. julija listke z znižano ceno. Veljajo 10 dni in smeš vožnjo poljubno prekiniti.

Rimski sleparji izrabljajo naval tujcev, da jim prodajajo ničvredne novce kot numizmatične redkosti. Neki sedaj zaprti slepar je za tak novce zahteval 5000 lir.

V južnotečajne pokrajine bo odpotoval angleški raziskovalec kapitan Wilkins. Tam je narobe kakor pri nas: naša zima je tam poletje, v kolikor se sploh more o poletju govoriti. Wilkins upa, da bo z zračnimi posleti dobil temelj za veliko mednarodno meteorološko napravo.

»Ob desetih,« odgovori Olbinett kakor ura.

Tujev je hotel pogledati na uro, toda to ni bila prav lahka stvar: šele v devetem žepu jo je našel.

»Že prav,« nadaljuje, »sedaj še ni osem. Tako torej, Olbinett, pa mi prinesite za enkrat malo preprečenca in kozareček konjaka, da ne umrem od lakote.«

Olbinett je poslušal, ne da bi razumel; sicer pa je neznanec govoril kar naprej in skakal z največjo naslodo od enega predmeta na drugega.

»No, kaj pa kapitan?« je hitel. »Ali kapitan še ni vsta? Še ni vstal! In pa namestnik? Ali tudi spi? Hvala Bogu, da je lepo vreme in dober veter, saj gre ladja kar sama.«

Medtem, ko je tako govoril, se je prikazal John Mangles na stopnicah pred kajuto.

»Glejte, tu je kapitan,« pravi Olbinett.

— Oh, kako sem vesel, kako sem vesel, kapitan Burton, da vas poznam!

Če je kdo debelo pogledal, je bil gotovo John Mangles, ko je slišal, da mu je ime Burton, še bolj pa, ko je videl, da je ta neznanec na krovu.

Neznanec pa je lepo nadaljeval:

»Devolite, da vam slišnem roko. Oprostite, da nisem storil tega že predvčerajšnjim. Mislim, se si pač, da pred odhodom vsakdo nerad vidi, če ga nadleguje, ko ima toliko dela. Danes sem pa zares srečen, da sem se z vami sprijateljil.«

John Mangles je gledal neznanca debelo. Pogledoval je zdaj Olbinetta, zdaj novodošleca.

»Sedaj,« je povzel le-ta, »sva se spoznala, dragi kapitan, in sva že stara prijatelja. Pomeniva se vendar malo, povejte mi, kako ste zadovoljni s Škoti-
tijo.«

Raznoterosti.

Priprave za počitnice.

Kdor gleda gospodinje, kako so pred odhodom na počitnice nervozne, se mu morajo res smiliti. Pa so same vzrok! Zakaj pa vse na zadnjo uro odlašajo! Zakaj se šele takrat spomnijo na slo in slo reči, ki so jih pozabile! Razdeli si pravilno čas, pa ne boš nemirna in nervozna. Saj ni treba, da vse sama narediš, a prepričati se moraš, da je narejeno. Ob pravem času moraš naročiti in ob pravem času tudi vprašati, če so naročila izvršena. Čevlje itd. moraš pač sama pregledati in se ne smeš zanašati na druge; pa nikar tako pozno, da čevljar pri najboljši volji ne more pravočasno popraviti. Saj je v tem času itak čez glavo zaposlen. Preglej obleko in perilo, daj snažiti, a spet ne prepozno. Najboljša tvoja pomočnica pri pripravi za počitnice sta list papirja in svinčnik; imej ju na mizi ali pa pri omari, ki jo pregleduješ in takoj zapiši, kar je potrebno. Prepozno je, če šele pri vlaganju v kovčeg vidiš, da so nogavice strgane, da nimaš mila, zobnega praška, da nimaš pisnega papirja, kakor si ga navedena, peresnika, peres, šivank, sukanca itd. »Ja, saj to povsod lahko dobim.« Dobiš ali pa ne, in čeprav dobiš, gotovo nimaš takrat pri roki, ko bi potrebovala. To mora biti vse pripravljeno. Pripravljen bi moral biti tudi vojni red; pa ni treba, saj je znano, da se nobena ženska na vojni red ne spozna. Če si vse pripravila in nisi nič pozabila, boš prav zadovoljna in ne boš zavrta jezna in sitna. Listek papirja in svinčnik, a najmanj štirinajst dni pred odhodom!

Početek zdraviliške takske.

Kdor misli, gre v zdravilišče ali letovišče, ali pa je že šel. K prijetnostim pridejo tudi neprijetnosti in med temi ena najbolj pustih je zdraviliška taksa. Če jo le prebuda, se ne hote vprašamo: »Kdo si jo je vendar zamislil?« Odgovorimo mu. Rojstvo te takske iščemo na Nemškem, boter ji je grof Pyromont. Njegovo kopališče, ki se še sedaj imenuje po njem, je bilo prvo, ki je pobiralo od gostov pristojbino. Že v 13. stoletju so premožnejši ljudje iz Nemčije Pyromont radi obiskovali, v 15. stoletju so se jim pridružili gostje iz Italije, Francije itd. Leta 1413. pravijo, da je bilo med poletjem 15.000 gostov tam, in Pyromont sam ni mogel vseh gostov sprejeti, temveč so morali postaviti zanje tudi šotore na polju in v gozdu. Ta naval je imel za posledico pomanjkanje živil, ki so jih morali za drag denar dovajati iz daleč okolice. Knezi, ki so tudi prišli v Pyromont, so stali grofa velike vsote; večinoma je moral on sam zanje skrbeti in stroški so daleko prekoračili dohodek. Bal se je pa grof tudi, da se ne bi lastni negovi podaniki uprli, če bi jih le preveč z davki nadlegoval. Iz vseh teh zadržev si je hotel pomagati z zdraviliško pristojbino in je izdal odredbo, da mora vsak gost plačati določeno takso. Sicer je šlo število posestnikov kopališča vsled občutno visokega davka sedaj precej nazaj, a tisti, ki so prišli, so plačali in je prešla grofova kopališčna uprava toliko dohodka, da so lahko popravili stara pola in napravili nova. Ta pristojbina, vpeljana leta 1413. v Pyromontu, se je uveljavila takoj seveda tudi v drugih kopališčih in se je ohranila do danes.

Reforma italijanskega civilnega prava.

Osservatore Romano prinaša z dne 3. julija poročilo o predstoječi reformi italijanskega civilnega prava. Članek poroča o katoliških zahtevah, ki se kažejo izboljšanja sedanje zakonodaje. Zahteva se odstranitev vseh ovir za dedno pravo redovnikov. Za preureditev zakonskega prava se stavi ti-le zahtevki: civilni zakon ne sme biti obvezen za krščene. Država mora od cerkve loj-
ljavno sklenjen zakon tudi smatrati za velja-

ven. Italijansko civilno pravo mora smatrati neveljavnim vse zakone, ki so po božjem in cerkvenem pravu smatrati neveljavnim. Država ne sme dopustiti zakonov onih krščenih, ki po cerkveno katoliškem pravu ne smejo sklepati zakona.

Duševno podedovanje.

Caspar Redfield, ki ga ameriška veđa smatra za avtoriteto na polju teorije o podedovanju in podedljivosti duševnih lastnosti, je velik del svojega življenja posvetil študiju znamenitih mož. Proučil je 1028 osebnosti vseh časov, dežel in narodnosti in prišel do ugotovitve, da imajo največ možnosti in pogojev za uspeh v življenju taki otroci, kojih starši so bili ob njihovem rojstvu že v precejšnji starosti. V splošnem imajo otroci umetnikov več prilike, da postanejo slavni, kot potomci trgovcev. Napoleon, Aleksander Veliki, Roosevelt in Friderik Pruski so bili sinovi očetov, starih manj kot 30 let. S tega se da sklepati, da se vojaške sposobnosti in energični značaji podedujejo od mlajših očetov. Umetniki, glasbeniki in literatje so navadno otroci staršev med 30. in 40. letom, kakor n. pr. Bach, Beethoven, Mendelssohn, Goethe, Shakespeare, Raffael in Rembrandt. Doba med 40. in 50. letom se zdi, da je ugodna za rojstvo državnikov; tako so bili n. pr. Bismarck, Cromwell, Gladstone in Cato otroci staršev v 40. letih. Znameniti filozofi kot n. pr. Konfucij, Bacon in Franklin so imeli očete, ki so bili za časa njihovega rojstva že v 50. letih. Kot protitež naj bo navedeno, da okoro 90 odstotkov vseh zločincev izhaja od mladih staršev. Iz ameriške statistike je razvidno, da ima prvi in zadnji sin izmed otrok največ prilike, da pride v življenju kvisku do vplivnega mesta; prikrasani so oni otroci, ki so bili rojeni med tema dvema. Edini otrok ima končno navadno malo upanja, da uspe in da živi v naslednikih kot »velik mož«.

Konec legarja.

V junijski številke revije »Lecture pour tous« priobčuje dr. Epstein članek z naslovom: Legar mora izginiti. Pravi, da so vojne skušnje s cepljenjem proti legarju dokazale, da bi zdravniki bolezen kmalu zatrli, če bi se le civilizirali dali tako radi cepiti kakor vojaki. Sedež legarjevih bacilov je drob. Zato je iskal in našel dr. Besrodka sredstvo za imuniziranje droba direktno proti legarju; iznašel je neko notranje cepljenje, ki se izvrši s tem, da použijemo določene medikamente. Dr. Besrodka da pacientu najprvo nekaj volovskega žolca; tako postanejo čreva zelo občutljiva za injekcijsko sredstvo, namreč za Eberthove bacile, umorjene od vročine, ki jih pacient pojé. Ne postane mu slabo in nobene mrzlice nima. Poskusi tovrstne profilakse proti legarju so se izborno obnesli. Doktor Vaillant, zdravniški nadzornik v Pas de Calais na Francoskem, je imel leta 1921 hud boj proti legarjevi epidemiji. Ker cepljenje na naveden način ni šlo dosti hitro, se je oprijel Vaillant Besrodkove metode in je dal 1256 osebam prašek volovskega žolca, nato pa tableto z 80 milijardami legarjevih bacilov. 600 oseb se ni dalo cepiti in niso hoteli vzeti praškov. Od njih je dobilo legar 21 oseb, od njih 1256 pa samo 2. Od sedaj naprej se se tega načina oprijeli zlasti v Parizu in so cepili že 18.000 oseb. Dr. Epstein zaključuje: »Tisti dan, ko bo cepljenje proti legarju po zakonu zapovedano, bomo vrgli legar med staro šaro. To obligatorično cepljenje je po postalo mogoče šele z uporabo Besrodkove metode. Če bi vsak Francoz vsa ko leto vzel tri take tablete, kakor vzame pri najmanjšem glavobolu aspirinovo tableto, bi vsako leto ne bilo na desetisoče bolnih in bi ne umrli tisoči in tisoči na legarju.«

Otroka kapitana Granta.

(Potovanje okoli sveta.)

Francoski pisatelj Jules Verne. — Poslovenil A. B.

Vsako bi se na majorjevem mestu nasmehnil, major pa ni trenil. Neznanec se je torej moral odločiti.

»Kuhar!« je zavpil, njegov izgovor je pričal, da je tujec.

Malo je počakal. Nikogar ni hotelo biti blizu. — »Kuhar!« je ponovil glasneje.

V tistem trenutku je šel mimo gospod Olbinett. Ravno je bil na poti v kuhinjo na spodnji strani ladje. Kako se je začudil, ko je zaslišal svoje ime iz ust človeka, ki ga ni poznal!

»Odkod prihaja ta človek?« je pomislil. »Prijatelj lorda Glenarvana? Nemogoče!«

Vendar je stopil gori v kajuto in se približal neznanecu.

»Vi ste kuhar na ladji, ne?« ga je vprašal mož.

»Tako je, gospod, toda ne vem kako, da vas...«

»Jaz sem potnik iz kabine šest.«

»Številka šest?« ponovi kuhar.

»Številka šest! Kako je pa vam ime?«

»Olbinett.«

»No, dragi moj gospod Olbinett,« odgovori po-

potnik iz kabine številka šest, »dajte, mislite malo na zajutrek, pa hitro. Presneto sem lačen. Glejte, šestintrideset ur že nisem jedel, pravzaprav šestintrideset ur že nisem spal, saj veste, če pride človek naravnost iz Pariza. Kdaj pa je zajutrek, prosim?«

— Kaj mislite s Škoti-
tijo? je končno prišel do sapa John Mangles.

— I Škoti-
tijo, na kateri se peljamo. Toliko so mi hvalili to lepo ladjo, njene vrline in vrline njene-
nega poveljnika kapitana Burtona. Pa ne da bi bili sorodnik slavnega raziskovalca Afrike istega imena? Pogumen deček! V tem slučaju moje iskrene čestitke!

— Gospod, mu je odgovoril John Mangles, ne samo, da nisem sorodnik raziskovalca Burtona, ampak niti sam nisem kapitan Burton.

— Tako, tako, je povzel neznanec, torej govorim s poveljnikovim namestnikom na Škoti-
tiji, z gospodom Burdnessom?

— Gospod Burdness? je odgovoril John Mangles, ki se mu je začelo svitati. Toda, ali je imel opraviti z norcem ali tepecem? To mu je rojilo po glavi, in že je hotel položaj razčistiti, ko so se vrnili lord Glenarvan, njegova žena in miss Mary na krov. Tujec jih je zapazil in se razveselil:

»Oho, potniki, potniki. To mi je po volji. Upam, gospod Burdness, da me seznanite...«

Ne da bi počakal na John Manglesovo posredovanje, je stopil popolnoma neprišljeno naprej:

»Gospa,« je dejal gospodični Grantovi, »gospodična, gospe Heleni, gospod...« se je obrnil k lordu Glenarvanu.

— Lord Glenarvan, ga je popravil John Mangles.

— Mylord, je ponovil tedaj neznanec, oprostite, da sem sam predstavim; na morju pač ni potrebno, da se držimo predpisov vljudnosti; upam, da se v kratkem sprijateljiva in da nam bo v družbi teh dam popotovanje na Škoti-
tiji prijetno in še prekrat!

(Dalje sledi.)

„Mohorjeva knjižnica“ na Prevaljah

je že izdala 7 zvezkov lepih povesti. Nove so: 4. zv. Krizev pot. Roman, 5. zv. Knez Serebrjani. 6. zv. Zadržja na grmadi. 7. zv. Olski postrežek. — Vse priporoča Knjižveni odbor v Ljubljani.

Gospodarstvo.

Izkaz Narodne banke z dne 30. junija 1925. (Vse v milijardah dinarjev; v oklepaju razlika napram izkazu z dne 22. junija 1925): Aktiva: kovinska podloga 461.7 (— 1.4), posojila za menice in vrednostne papirje 1.131.5 (— 10.0), račun za odkup kronskih bankovcev 1.186.3, račun začasne zamenjave 666.2 (+ 0.2), državni dolg 2.966.3, vrednost založenih državnih domen 2.138.3, saldo raznih računov 695.2 (+ 17.8), skupaj 8.945.8; pasiva: glavniica 28.0 (+ 0.1), rezervni fond 6.2, bankovci v obtoku 5644.1 (— 4.8), račun začasne izmenjave 366.2 (+ 0.2), državne terjatve 9.1 (— 23.6), razne obveznosti 679.5 (— 1.1), vrednost založenih državnih domen 2138.3, ažijska 74.3 (+ 0.3), skupaj 8.945.8.

Zitni trg. Svetovni žitni trg je neenoten. Dočim prihajajo iz severnoameriških Združenih držav in iz drugih držav, ki izvažajo pšenico, vesti o slabi tendenci tržišča, je položaj v evropskih uvoznih državah boljši. Dosedanja poročila iz posameznih evropskih držav potrjujejo prejšnje vesti o dobri žetvi, ki se je že začela v celi vrsti držav. Nasprotno pa vedo povedati poročila iz severnoameriških Združenih držav, da bo sicer tam žetev pšenice in rži bolj slaba, da pa bo zato pridelek koruze izredno dober. Dobro kaže letina tudi v Poljski, balkanskih državah, v Rusiji in v Nemčiji. Kar se tiče cen se je ravnokar začela borba za njih ustaljenje. Gotovo je posebno če bo to žito iz jugovzhodne Evrope t. j. iz Ogrske, Jugoslavije, Romunije in Bolgarije prišlo kmalu na trg, da ne bo za prihodnje 2—3 mesece diktirala cen Severna Amerika, kakor je to že hotela. Karnadska žetev bo zelo dobra.

Borski rudnik. V rudniku bakra Bor v Srbiji, ki je eden izmed največjih rudnikov za baker v Evropi, je bilo pridobljenih v prvi polovici leta 1925. 3.945.3 ton bakra, v drugi polovici leta 1924. pa samo 3.186.7 ton. Skupno je v letu 1924—1925, ki traja od 1. julija 1924. do 30. junija 1925 znašala produkcija bakra 7.132 ton. Rudnik je last Francozov.

Pariška borza in srbska predvojna posojila. Zadnje čase se je raznesla po pariški borzi vest, da bo naša vlada začela zopet iz-

plačevati obresti za 4% srbsko zlato posojilo v zlatu. Zaradi tega je bilo samo povpraševanje po tem papirju ponudbe pa nič. Monopolski dohodki so dovolj veliki za redno izplačevanje anuitet najetih posojil in vlada namerava zopet na podlagi tega najeti v Ameriki posojilo (samo če ga bo dobila! op. uredn.).

BORZA.

Dne 7. julija 1925.

DENAR.

Zagreb. Italija 2.1158—2.1458 (2.17—2.20), London 277.40—280.40 (277—280), New York 56.79—57.59 (56.84—57.64), Pariz 2.76—2.81 (2.765—2.815), Praga 1.6895—1.7185 (1.6945—1.7185), Dunaj 8.005—8.125 (8.025—8.145), Curih 11.08—11.18 (1.125—1.225), Amsterdam 22.665—22.965. Curih. Belgrad 9 (8.95), Pešta 0.007250 (0.007255), Berlin 1.225 (1.2227), Italija 19.15 (19.25), London 25.05 (25.05), New York 515.30 (515.50), Pariz 24.10 (24.60), Praga 15.25 (15.275), Dunaj 72.53 (72.55), Bukarešt 2.375 (2.375), Sofija 3.725 (3.725).

Dunaj. Devize: Belgrad 12.4045, Budimpešta 146, Kodan 34.5, London 2618, Milan 50.935, New York 3305, Pariz 13.585. — Valute: dolarji 70.595, angleški funt 3442, lira 2630, dinar 1230, češkoslovaška krona 21.005.

Praga. Devize: Pariz 158.25, London 16.410, New York 33.45, Milan 124.9, Belgrad 59.12.

VREDNOSTNI PAPIRIJI.

Ljubljana. 7 odst. inv. posojilo 64 (den.), Celjska posojilnica 200—205, Lj. kreditna 225—265, Merkantilna 100—104, Prastrediona 800—805, Kreditni zavod 175—185, Strojne tovarne 134 (bl.), Trbovlje 315—325, Vevče 100—109, 4 in pol odst. zastavni listi 20 (den.), 4 in pol odst. komerc. zadolžnice 20 (den.).

Zagreb. Hrv. eskomptna 103.50—105, Kreditna, Zagreb 104—105, Hipobanka 56—57, Jugobanka 98—100, Prastrediona 800—805, Slavenska 69—70, Lj. kreditna 235—255, Eksploatacija 26, Sečera 475—485, Gutmann 350—360, Slavonija 42—43, Trbovlje 325—330, Vevče 100—105, 7 odst. drž. inv. posojilo 65, vojna odškodnina 238—243.

Dunaj. Efekti. Živnostenska 607, Alpine 304, Greinitz 142, Kranjska ind. družba 500, Trbovlje 416, Hrv. eskomptna 128, Leykam 153, Hrv.-slav. hipobanka 68, Avstr. tvornice za dušik 177, Mundus 900, Slavex 180.54.

BLAGO.

Ljubljana. Les: Smrekove in jelove deske, 25 mm, monte, fco meja 520 (bl.); smrekovi do 15 odst. jelovi brzojavni drogi, 9 m, 12-13 cm; 10—12 m 13-15 cm, fco meja 275 (den.); hrastova okrogla drva od 5—20 cm prem. (okroglišče), zdrava suha 1 m dolž., fco nakl. postaja 17 (den.);

bukova drva, 1 m dolž., zdrava suha, fco Skopljje 7 yag., zaklj. 30. — Zito in poljski pridelki: Pšenica Hardwinter II., fco Postojna tr. 410 (bl.); ječmen, sremški, novi, 64-75, dobava julij, fco slav. postaja 520 (bl.); koruza, sremška, fco Jesenice trans. 232.50 (bl.); koruza sremška, par. Skofja Loka 210 (den.).

Knjige in revije.

Dr. Janko Bezjak: Nemška vadnica za slovenske srednje, meščanske in osnovne šole, II. del (druga stopnja). Založila založba šolskih knjig in učil v Ljubljani, 1925. 385 strani. Cena Din 44. — Namesto dosedanje obsežne Končnik-Fonove nemške čitanke za nižje razrede nižjih srednjih šol je sestavil dr. Bezjak nemško vadnico, ki ustreza vsobščno našim sedanjim državnim razmeram, metodično pa vsem zdravim modernim zahtevom za uspešen pouk tujega jezika. Lani smo dobili prvi del, drugi je izšel ravnokar. Učno snov je avtor razdelil na dva dela: v prvem se nemška berila z vprašanji in odgovori obnavljajo ter obdelajo oblikoslovno in pravopisno, drugi del pa tolmači nemški besedni zaklad in podaja slovniška pravila; glavna skrb mu je trdna slovniška podlaga. Abecedni seznam krepkih glagolov in njih oblik zaključuje drugi del, kateremu je dodal kratko nemško čitanko, zajeto iz praktičnega življenja in jugoslovanske zgodovine, da razširi in poglobi besedni zaklad. Med berili čitamo domače pripovedke, tako o povodnem možu, kačji kraljici na Felberjevem otoku, opise naših pokrajin, življenjske pise Prešerna, sv. Save in kralja Aleksandra, kako je fastil kralj Peter kmetiški stan, o smrti kraljeviča Marka, o boju na Kosovu. — Tako je delo priznanega strokovnjaka v vsakem oziru uspešno in želimo, da se enako posrežijo nemške čitanke za višje razrede srednjih šol. Lepa zunanja oprema knjige, pregleden tisk na finem papirju in zmerna cena nam pričajo, da so povojne neprilike vsaj v tem oziru že srečno za nami.

Poravnajte naročnino!

Naznanila.

Krekova mladina, podružnica Sneberje—Zadobrova priredi tudi letos v nedeljo 12. julija vrtno veselico na vrtu gospoda Josipa Ložarja v Sneberjih. Začetek ob 3 popoldne. Na sporedu je petje društvenega mešanega zbora, kupleti, šaljiva pošta, šaljiv ribolov itd. Pri zabavi sodeluje delavska godba iz M. D. v Polju. Vabimo sosesišnike in prijatelje naše mladine! — Odbor.

Orlovski vestnik.

Ptujsko orlovsko okrožje priredi svojo okrožno prireditev v nedeljo 12. julija. Ob pol 10 sv. maša s cerkvenim govorom. Ob 3 popoldne javna telovadba s pestrim sporedom. Sodeluje svetinjska

godba. Železniške zveze za prihod in odhod v smeri Ptuj in Središče so zelo ugodne, zato bo vsakemu prijatelju Orlov omogočeno, da se udeleži te prireditve pod prijaznimi Slovenskimi goricami. Bog živi!

Orlovski odsek Krakovo-Trnovo priredi dne 2. avgusta javen telovadni nastop. Oseke iz okolice prosimo, da opuste eventualne prireditve, ki bi se imele vršiti ta dan. — Odbor.

Turistika in sport.

PREGLED ČLANSTVA SPD V LETU 1924.

Julijska številka »Planinskega vestnika« pri naša razen raznih zanimivih člankov tudi fino in spretno urejeno statistiko o gibanju članstva in naročnikov Planinskega vestnika SPD v letu 1924. Osrednji odbor s sedežem v Ljubljani je imel 3946 rednih, 63 ustanovnih in 1 častnega člana. Savinjska podružnica s sedežem v Gornjem Gradu je imela 586 članov. Podravska podružnica s sedežem v Rušah 174 članov, Litijška s sedežem v Litiji 150, Selška s sedežem v Dražgoše-Zelezniki 200, Posavska s sedežem v Senci 147 članov, Radovljška s sedežem v Radovljici 220 članov, Mariborska s sedežem v Mariboru 403 člana, Slov. Bistriška s sedežem v Slov. Bistrici 94, Kranjskogorska s sedežem v Kranjski gori 213, Mislinjska s sedežem v Slovenjgradcu 80 članov, Kamniška s sedežem v Kamniku 220, Kranjska s sedežem v Kranju 311, Mežiška s sedežem v Prevaljah 184, Novomeška s sedežem v Novem mestu 110, Rogarska s sedežem v Rogški Slatini 56, Saleška s sedežem v Sočanju 68, Tržiška s sedežem v Trzinu 170, Jeseniška s sedežem na Jesenicah 264 in Belokranjska s sedežem v Planini pri Črnomlju 30 članov.

Celokupnega članstva SPD je bilo v letu 1924 7690 in je v primeri z letom 1923 naraslo za 1831. Najmočnejša podružnica je Savinjska s 586 člani. Številnejši kot vse podružnice skupaj je pa Osrednji odbor, ki ima 4010 članov, med tem ko imajo podružnice skupaj le 3680 članov. Tako ima osrednji odbor 330 članov več kot vse podružnice.

Naročnikov je imel lansko leto Planinski vestnik 1409 ter je to število v primeri z letom 1923 naraslo za 270.

Najstarejše podružnice SPD so sledeče: Savinjska in Kamniška, ustanovljeni leta 1893, Radovljška, ustanovljena 1895, Kranjska 1899, Podravska leta 1901.

Iz teh podatkov je razvidno, da zanimanje za turistiko letno stalno narašča.

Zahvala.

Zagorje. Spl. organizacija vojnih invalidov, vdov in sirot, podružnica Zagorje se zahvaljuje vsem darovalcem cvetličnega dne, ki so pripomogli, da se je nabralo 1032.50 Din. Osebito se zahvaljujemo lastniku apnenice g. Gvidonu Birolli in ravnatelju steklarne g. Meclošku, ki sta se najbolj izkazala izmed vseh zagorskih narodnih ljudi. — Hvala vsem! — Organizacija.

MALI OGLASI

Vsaka drobna vrstica Din 1'50 ali vsaka beseda 50 par. Najmanjši 5 Din. Oglasi nad deset vrstic se računajo više. Za odgovor znamko!

ABSOLVENTINJA

abiturijentskega tečaja, korespondentinja v slovenskem, nemškem in ital. jeziku, knjigovodkinja, išče primerne mesto v večjem podjetju. Cenj. ponudbe pod Zanesljiva 4390 na upravo.

Družabnika

100.000 Din sprejme dobro vpeljana agenturna in komisijska trgovina v Ljubljani z najboljšimi zastopstvi in komisijskimi zalozami. Reflektira se na trgovsko izobraženo moč, katera ima veselje do dela v pisarni. Obrestovanje kapitala zagotovljeno. Reflektantje naj blagovljeno poslati naslov na oglasni zavod Kopitar, Ljubljana, Čopova ulica 21/III.

Prvovrstno ŠTEPARICO

sprejme Pavšič Lojze, Florjanska ulica 24.

NAMEŠČENCI

vseh strok morejo dobiti v najkrajšem času nameščenje v Sloveniji, Hrvaški in drugod, ako se takoj pisмено obrnejo na Oglasno-nameševalni odsek »DELTA-STAN«, Zagreb, Ilica št. 7.

Iščem vajenca

za svečarski in medicinski obrt. Rajko Petschnig, svečar in medicinar, Ljubljana, Sv. Petra cesta 59. 4393

Za civilno-tehniško in pat. inženjersko pisarno se išče INŽENJER

prednostno elektrotehn. ali strojne stroke. Poleg strokovne kvalifikacije je potrebno obvladavanje slovenskega (srbo-hrvat.) in nemškega jezika. Nastop po možnosti takoj. Ponudbe s točnimi podatki o študijah in praksi in ev. vprašanja na naslov: ing. M. ŠUKLJE, Ljubljana, Rutarjeva ul. 9.

UCENKA

15 let stara z dovršeno tri-razredno mešč. in trg. nadaljevalno šolo, vajena vseh hišnih del, želi vstopiti v trgovino, najraje kje na štaterskem. Gre tudi na deželo. Ponudbe na upravo lista pod »Poštena« štev. 4397.

UČENEC

s primer. šolsko izobrazbo, za manufakturno trgovino v Ljubljani, ob lastni oskrbi, se sprejme. — Ponudbe na upravo pod: »Poštenost 24«.

PRIKROJEVALKO,

direktrice za izdelovalnico perila, ženskega in moškega (samo prvovrstno moč), se išče. — Ponudbe na upravo lista pod: »Perilo« št. 4094.

Išče se samostoj. simpatična GOSPODINJA

srednjih let, k manjšemu podjetju, brez otrok za stalno. — Naslov pove uprava lista pod štev. 4369.

Cenj. občinstvu se najtop-

lejšje pripor. brivski sajon **STANKO RELŠIN** LJUBLJANA, Kopitarjeva 1. nasproti Jugoslov. tiskarne

PRODAM več panjev izrojenecv in tudi rojev geršting. in langstroh mere. — Ceno pove Raf. Meglen, Struge pri Dobropolju. 4383

POMOŽNI MOTOR

D. K. W. v zelo dobrem stanju, na močnem kolesu montiran, se ceno prodaja. Naslov pove uprava pod št. 4411.

Vseh vrst gornjih delov za čevlje

izgotavlja PAVŠIČ LOJZE, Florjanska ulica 24.

NAJBOLJŠA REKLAMA

so oglasi v »Slovenca«.

Prodajam po zelo ugodni ceni več metrov temnomodre TAFT-SVILE,

popolnoma novo belo emajlirano kuhinjsko pohištvo, rudečo plišasto zofo in dva stolčka ter zeleno preprogo 4×3 m. Naslov pri upravi pod št. 4401.

Kroj. šivalni stroj in moško kolo

vse v dobrem stanju ugodno prodajam Hren, Štepanja vas.

VELIKO SOBO

z električno razsvetljavo, drvarnico, vhod prost, na lepem, mirnem prostoru v Ljubljani, se odda proti posojilu 40 do 50.000 Din. — Vknjižba na prvo mesto za takoj. Poizve se v upravi pod št. 4402.

KUPIM POSESTVO

v velikosti 10—30 oral. s pripadajočimi poslopji. Ponudbe naj se pošiljajo na »Delta-Stan«, Zagreb, Ilica 22.

Prodajam dobro ohranjen čoln. Naslov pove uprava lista pod štev. 4387.

PEKI, POZOR!

Prodajam hišo z dobro ideočo pekarno, vsemi pritliklinami in velikim vrtom v promet. mestu na Hrvaškem. — Več pove Dragotin Lach, pekovski mojster, Sesvete Podravske, Hrvatska.

Prisni naravni MALINOVEC

z najboljšim sladkorjem vkuhan v steklenicah in sodčkih na drobno in veliko nudi lekarna dr. G. PICCOLI Ljubljana

Najnovejša Iznajdba!

Brez kvarjenja blaga kemično snajenje in vsakovrstno barvanje oblek **ANTON BOČ, LJUBLJANA** Selenburgova ul. 6/I, Gillice-VI 48

V zalogi imam prisni MALINOVEC

iz domačih gorskih malin. Lovro Rogelj, sodavičar, Vrhnika.

P. n. bančnim zavodom

ter industrijskim podjetjem dobavljamo poslovne knjige itd. po posebnem naročilu v priznani fini izdelavi v najkrajšem času.

Knjigovoznica K. T. D. v LJUBLJANI Kopitarjeva ulica 6/II.

VEZALKA

dr. z o. z., mehanična pletilnica trakov v Kamniku, naznanja cenj. svojim odjemalcem, da izdeluje slejkoprej vse vrste v njeno stroko spadajočih predmetov. — Točna in solidna postrežba.

Tekstilbazar

LJUBLJANA, Krekov trg 10, I. nadst. prodaja: frotirje, krepke, delene, celirje, mizne prte itd. po vnovič **ZNIZANIH CENAH!**

Št. 15.728/ref. XII.

Dirkalno kolo

znamke »Jogo« (z lesenimi obroči), skoraj novo, se prodaja po nizki ceni. Poizve se pri trvdki GOREC (delavnica, Gosposvetska cesta 16).

Nove peči!

iz železne pločevine. Velik prihranek na kurjavi! Dnevno se porabi samo za 1 Din kurjave! — Za 1 Din gori 6—8 ur. Naročite tako peč pri **DRAGOTIN KOROŠEC**, Rečica ob Paki, ter poročite 2 Din za odgovor in pojasnilo. Peč je interesantom na vpogled. 2960

Razpis.

Gerentski svet mestne občine ljubljanske razpisuje oddajo kopanja ca. 9000 m dolgega kabelskega jarka za mestno elektrarno in dobavo približno 50—60 tisoč kosov dobro žgane zidne opeke ter ca. 500 kubičnih metrov savskega ali pa drugega čistega drobnega peska. — Pojasnila dobi vsak ponudnik pri ravnateljstvu mestne elektrarne v Mestnem domu med uradnimi urami. Tamkaj se dobijo tudi vzorci za proračune.

MESTNI MAGISTRAT LJUBLJANSKI,

dne 6. julija 1925.

GRADSKO POGLAVARSTVO U BOS. DUBICI

Broj 613.

Dne 12. junija 1925.

OGLAS.

Dne 11. julija t. l. se bo vršil v Bos. Dubici poznani veliki letni živinski, 12. in 13. julija pa blagovni

sejem (vašar)

Na ta sejem se more svobodno pripeljati vsakovrstna živina in drobnica s predpisanimi živinskimi potnimi listi.

Gradonačelnik:

Gajić, s. r.

Skoro zastoj se prodaja veliko posestvo,

1 uro od železniške postaje Trbovlje, na Dobovcu, nova enonadstropna hiša z eternitom krita, 14 metrov dolga, 9 metrov široka, hlev za 20 glav živine, kozolec 7 stantov, svinjaki zidani, zraven še stara hiša s kletmi, 25 jehov smrekovega in bukovovega gozda, debelesto srednja, najlepša rast, 20 jehov travnikov, 15 jehov njiv, velik sadonoznik z več sto drevesi, poln kozolec sena. 1 mlatnica, 1 lesena brana, več sodov za sa- 1 mln za sadye, 2 pluga, deveje, 2 čistilnici, več vozov, vel. močna preša, 1 slamosenica, različno orodje, in povrh še 7 glav lepe gov. živine. 3 železne brane, vse skupaj samo za **Din 250.000**—, ali se zamenja za hišo v kakem mestu.

Vprašaj naj se v Ljubljani »TEXTILIA«, Krekov trg 10, ali v Celju, Glavni trg 10.

RAZPIS. Odda se delo kritja ca. 300 m² pocinkano pločevinaste strehe iz pločevine štev. 18 na zvoniku podružne cerkve v CRNGROBU »ZUPNI URAD STARA LOKA pri škofiji Loka«, do pri škofiji Loka z vsem delom in materijalom. — Nadalje se odda **TESARSKO DELO** za popravilo strešnega stola istotam brez dodaje materijala in lesa za odre. Tesarsko delo se izvrši v rezihi; ponudbene cene za tesarsko delo naj se stavijo za uro. — Oferte je vpsolati na naslov: 11. ure dopoldne dne 26. julija 1925.

Potrži neizmerne žalosti naznanjamo, da je preminul naš dobi oče, soprog, tast, stric, stari oče, gospod

ing. Jaromir Hanuš

gradbeni nadsvehlík v. p.

dne 6. t. m. ob pol 3 popoldne, previden s tolažili sv. vere. — Pogreb nepozabnega pokojnika bo v sredo 8. t. m. ob 5 popoldne iz deželne bolnice.

Ljubljana, dne 7. julija 1925.

Zalujoče rodbine:

HANUŠ, SERNEC, STOJAN, KRANZ.

PRODAJA HIŠ!

V smislu sklepa upniškega odbora se imata v konkurzno maso Odon in Amalija Koutny spadajoči hiši na vogalu Aleksandrove ceste in Beethovne ulice prodati najboljšemu ponudniku.

Pismene ponudbe z označbo kupnine je vložiti najkasneje do 15. julija 1925 na roke upravnika konkurzne mase g. dr. Alojzija Kobala, odvetnika v Ljubljani, pri kojem se dobi tudi podrobna informacija.

V hiši se nahajajo veliki trgovski lokali in skladišča, ki bodo početkom prihodnjega leta prosti. Oferte morajo biti sestavljene tako, da so obvezne najmanj do 15. avgusta 1925.

Ljubljana, dne 2. julija 1925.

Uprava konkurzne mase.